

Ondersteuningsplan 2020 – 2025



OBS Buttinga

Oosterwolde

Inhoud

1 Inleiding	4
2 Hoe werken wij	6
2.1 Basisondersteuning	6
2.2 Basiskwaliteit	6
2.3 Handelingsgericht Werken (HGW)	6
3 Basisondersteuning, de uitwerking	8
3.1 Groepsplannen en individuele handelingsplannen.....	8
3.2 Didactisch handelen en doorgaande lijn zelfstandig werken	12
3.3 Ondersteuning in de onderbouw:	13
3.4 Ondersteuning in de vakgebieden	15
3.5 Verwerking resultaten van de methode gebonden toetsen.....	18
3.6 Het leerlingvolgsysteem, Methode gebonden – methodeonafhankelijk	18
3.7 Samenstelling van het leerlingvolgsysteem	19
3.8 Afname van het leerlingvolgsysteem	20
3.9 Afname beleid bij Cito LOVS	21
3.10 Protocol verwerking Cito LOVS gegevens.....	21
3.11 Afspraken m.b.t verwerking gegevens Cito LOVS in de computer:	22
3.12 Sociale veiligheid van de groep, pedagogisch klimaat	22
3.13 Rapport	23
3.14 LeerKRACHT van goed naar geweldig.....	24
4 Extra ondersteuning en begeleiding	25
4.1 Basiskwaliteit	25
4.2 Wat verstaan we onder een leerling met een speciale onderwijsbehoefte	25
4.3 Ondersteuningsniveaus:	25
4.4 Het verloop van leerling- groepsbesprekingen.	26
4.5 Criteria voor een leerling bespreking.....	27
4.6 Beslismomenten voor een leerling bespreking:	28
4.7 Organisatie leerling bespreking:	28
4.8 Uitgangspunten leerling bespreking:	28
4.9 Voorbereiding leerling bespreking:	28
4.10 Gesprek met ouders over de leerling-bespreking.....	28
4.11 Gesprek met de ouders na afloop van de leerling-bespreking:	29
4.12 Opstellen individueel handelingsplan:	29
4.13 Wie stelt het HP op en voert dit uit?	29
4.14 Dossier vorming van groepsplannen en handelingsplannen.	29
4.15 Eigen leerlijn.	30
4.16 Ontwikkelingsperspectief (OPP).....	30

4.17 Ondersteuningsteam de Stipe.....	32
5 De taken van de IB-er	33
5.1 De taken van de IB-er (algemeen)	33
5.2 Functieomschrijving.....	34
6 Betrokkenheid van ouders.....	36
6.1 De oudergesprekken.....	36
6.2 Het aanmeldingsgesprek	36
6.3 De informatieavond.....	37
6.4 De 10-minuten gesprekken	37
6.5 Tussentijdse gesprekken	37
6.6 Gesprekken rondom leerlingen met extra onderwijsbehoeften.....	37
6.7 Oudercontact bij scheiding van ouders	37
7 Dossiervorming.....	39
7.1 AVG	39
8 Protocollen en richtlijnen	42
8.1 Het leesprotocol	42
8.2 Dyslexieprotocol	42
8.3 Het protocol ERWD.....	45
8.4 Bouwversnelling en bouwverlenging.....	46
8.5 Deelname Eindtoets	46
8.6 (Meer- en hoog)begaafde kinderen	51
9 Onderwijsassistent	55
10 Contacten	55
11 Het Stipe team.....	58
12 De orthotheek.....	60
13 Bijlagen, behorende bij dit document	61

1 Inleiding

Visie op ondersteuning:

De Visie op de zorg binnen onze school heeft direct te maken met de doelstelling van de wet op het Passend onderwijs die per 1 augustus 2014 van kracht is.

“Het streven naar en in stand houden van een structuur, waarbij iedere leerling de ondersteuning krijgt die hij/zij nodig heeft om zo thuisnabij mogelijk een ononderbroken ontwikkelingsproces te kunnen doorlopen”

Uitgewerkt betekent dat bijvoorbeeld: verschillen accepteren, afstemmen op mogelijkheden en onderwijsbehoeften, de ontwikkeling van het individuele kind ondersteunen, de groepsleerkracht als eerst verantwoordelijke ondersteunt door de IB-er, schoolleider en team.

Visie op een goede ondersteuningsstructuur:

“De uitbreiding en versterking van maatregelen en activiteiten, vooral op school- en groepsniveau, ten behoeve van een passend aanbod voor leerlingen, in het bijzonder voor hen die specifieke pedagogische en didactische behoeften tonen, opdat zij in een zekere hoeveelheid tijd door de school te bepalen doelen en tussendoelen bereiken. Iedere leerkracht zet zich in voor dit aspect. Er is sprake van een heldere ondersteuningsstructuur en een leerlingvolgsysteem, welke worden bewaakt door de IB-er. Wij ervaren kinderen als uniek. Ze reageren niet op dezelfde wijze, uiten zich verschillend en werken niet in hetzelfde tempo. We proberen zo gericht mogelijk een plan van aanpak te maken. De begeleiding en ondersteuning maken structureel deel uit van de schoolorganisatie. De groepsleerkracht probeert telkens weer om het onderwijs zodanig vorm te geven dat, aan de onderwijsbehoeften van leerlingen tegemoet wordt gekomen. In het ‘School Ondersteunings Profiel’ van onze school is een en ander nader uitgewerkt.

Visie op de uitvoering van deze taak door de IB-er

De IB-er probeert in overleg de ondersteuningsstructuur zo in te richten dat er meer handelen in de klas is en niet erbuiten. De IB-er is een stimulator, initiator en inspirator. Met activiteiten die gericht zijn op de leerkracht voor de klas om deze zelfstandiger, bekwaamer en meer rationeel gericht te laten zijn. Daartoe zijn vijf uitdagingen geformuleerd voor zowel de IB-er als de docent.

- *handelen in de klas.
- *alleen labelen gebruiken als ondersteuning voor de aanpak
- *collegiaal consulteren
- *zelf onderzoeken en oplossingen vinden
- *werken aan unieke relaties

Visie op de uitvoering van deze taak door de leerkracht

Grenzen

Elk kind heeft recht op goed onderwijs. Bovendien mag verondersteld worden dat de school probeert die ondersteuning te realiseren, zodat wordt getracht onderwijskundig en pedagogisch maatwerk te leveren. De school wil proberen leerlingen zo lang mogelijk, verantwoord, op te vangen. Wat dat betreft blijken we steeds beter in staat leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte adequaat te begeleiden.

Wel dringt zich de vraag op tot welke hoogte het verantwoord is een kind op school te houden, m.a.w. vanaf welk punt is een kind beter af in een speciale school voor basisonderwijs.

Om een reëel beeld te geven van wat er gerealiseerd kan worden, is het van belang de richtlijnen van het mogelijke aanbod aan te geven.

Basisondersteuning:

De school verzorgt voor alle leerlingen het basisaanbod dat passend is bij de jaargroep. Verkorte of verlengde instructie en begeleid inoefenen horen bij de basisondersteuning. Wanneer uit evaluaties blijkt dat dit niet toereikend is kan de school het aanbod intensiveren en extra intensiveren door dispensereren.

Vanuit deze ondersteuning is het van belang dat:

- De intellectuele capaciteiten van de leerling moet toereikend zijn om de leerstof tot het niveau van groep 6 te kunnen beheersen.

- Leerlingen van een andere basisschool waarvoor een toelaatbaarheidsverklaring voor het SBO is afgegeven, worden op school niet toegelaten (Comprix afspraak). Storend gedrag wordt grensoverschrijdend als andere leerlingen hierdoor regelmatig gedupeerd worden.
- Extra ondersteuning moet in principe binnen de school gerealiseerd kunnen worden. Dit betekent dat een kind als leerling in een groep mee moet kunnen doen. Een eigen leerlijn voor een klein aantal vakken is toegestaan maar het kind moet wel het gevoel houden in die groep te zitten en geen buitenbeentje te zijn.
- Een handelingsplan moet in principe binnen de groep gerealiseerd kunnen worden. Extra handen in de klas door middel van de inzet van een onderwijsassistente is eventueel mogelijk binnen de school. Een extern deskundige of ambulant begeleider worden, waar nodig, ingeschakeld.
- Voor zogenaamde leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte wordt adequate ambulante begeleiding gerealiseerd.
- Van leerkrachten mag verwacht worden dat ze voldoende flexibel zijn om de begeleiding van leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte binnen de groep en onder schooltijd te realiseren.

Met andere woorden:

de school streeft naar de meest effectieve en "haalbare" ondersteuning die past bij dit kind, van deze ouders, bij deze leerkracht, in deze groep, op deze school.

Pijlers

1) Kennis en professionaliteit.

Elke leerkracht heeft kennis van achtergronden van de speciale onderwijsbehoeften van leerlingen op cognitief, sociaal emotioneel gebied of gedrag, maar ook van onderwijsbehoeften van cognitief getalenteerde leerlingen. Deze kennis wordt verkregen door het bijhouden van vakliteratuur, nascholing en het benutten van kennis en ervaring van collega's.

Van elke leerkracht wordt een professionele houding verwacht. Dat betekent dat elke leerkracht in staat en bereid moet zijn het onderwijs zodanig aan te passen zodat aan de onderwijsbehoeften van leerlingen tegemoet gekomen kan worden.

2) Organisatie en ontwikkeling.

Op het niveau van schoolorganisatie is er een gezamenlijke visie op onderwijs. Dit betekent dat je het als team eens bent over wat je wilt bieden en waar je grenzen liggen. De schoolleider en de IB-er werken nauw samen. Hiernaast moet de ondersteuningsstructuur helder en goed geregeld zijn. Op het niveau van klassenorganisatie moet een leerkracht in staat zijn te differentiëren in pedagogisch- didactische aanpak en in leerstofaanbod en verwerking. De leerkracht is in staat in te spelen op verschillende leerstijlen van leerlingen en kan het ontwikkelingsverloop van verschillende leerlingen volgen en beoordelen.

3) Middelen en faciliteiten.

De schoolorganisatie en met name de directie ondersteunen het proces.

Op onze school betekent dit concreet:

- De groepsindeling wordt ieder jaar uitgebreid besproken en bekeken om tot een zo goed mogelijke verdeling te komen.
- Er wordt formatie vrijgemaakt voor interne begeleiding en evt. een onderwijsassistent.
- Er wordt gebruik gemaakt van externe consultatie/begeleiding.
- In overleg met de ICT-er wordt ondersteunende software aangeschaft.
- Leer- en hulpmiddelen worden in overleg met het team aangeschaft.
- De orthotheek wordt op peil gehouden.

In dit ondersteuningsplan wordt eerst beschreven hoe we werken. Vervolgens beschrijven we de basisondersteuning plus de praktische uitwerking hiervan. We werken hierbij volgens de principes van stichting LeerKRACHT. Hierna volgt de beschrijving van de extra ondersteuning.

De taken van de IB-er en de communicatie met ouders worden vervolgens beschreven.

Er volgt een beschrijving van externe ondersteuning, er wordt o.a. verwezen naar de site van 'de Stipe' (ondersteuningsteam in Z.O. Friesland info@destipe.nl).

In de bijlagen worden documenten ten behoeve van de uitvoer van dit beleid toegevoegd.

In de schoolgids wordt het één en ander beschreven over de ondersteuningsstructuur van de school en het tegemoet komen aan de specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen in het bijzonder.

2 Hoe werken wij

2.1 Basisondersteuning

Alle basisscholen bieden leerlingen **basisondersteuning**. De schoolbesturen uit de regio hebben afspraken met elkaar gemaakt over wat basisondersteuning is en wat precies onder basisondersteuning valt. Deze afspraken staan in het [ondersteuningsplan](#) van het Samenwerkingsverband

Alle reguliere basisscholen kunnen leerlingen **basisondersteuning** bieden. Dat doen de school en de leerkracht door **handelingsgericht te werken**. Handelingsgericht werken (HGW) is een doelgerichte, systematische, cyclische en transparante manier van werken waarbij leerkrachten het onderwijs afstemmen op de onderwijsbehoeften en de omgeving van de leerling. Handelingsgericht werken vormt het **fundament** van basisondersteuning en dus van passend onderwijs.

Het SOP: onze school heeft een school ondersteuningsprofiel opgesteld.

Het school ondersteuningsprofiel biedt informatie over de kwaliteit van de basisondersteuning en over de verdere ondersteuning van onze school. De profielen van samenwerkende scholen zorgen voor een dekkend aanbod.

2.2 Basiskwaliteit

OP2: Zicht op ontwikkeling (inspectie)

De school volgt de ontwikkeling van haar leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

Basiskwaliteit: de school verzamelt vanaf de binnenkomst met behulp van een leerling- en onderwijsvolgsysteem systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van haar leerlingen. Voor de kennisgebieden taal en rekenen/wiskunde gebeurt dit vanaf groep 3 met betrouwbare en valide toetsen die tevens een indicatie geven van de bereikte referentieniveaus. Leraren vergelijken deze informatie met de verwachte ontwikkeling. Deze vergelijking maakt het mogelijk om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen.

Eigen aspecten van kwaliteit kunnen worden toegevoegd

2.3 Handelingsgericht Werken (HGW)

Wat houdt dat in?

Uitgangspunten Handelingsgericht Werken: HGW is een planmatige en cyclische manier van werken waarbij er naar wordt gestreefd zoveel mogelijk af te stemmen op de onderwijsbehoeften en mogelijkheden van leerlingen, leerkrachten, ouders en begeleiders.

Hierbij worden de volgende zeven uitgangspunten toegepast.

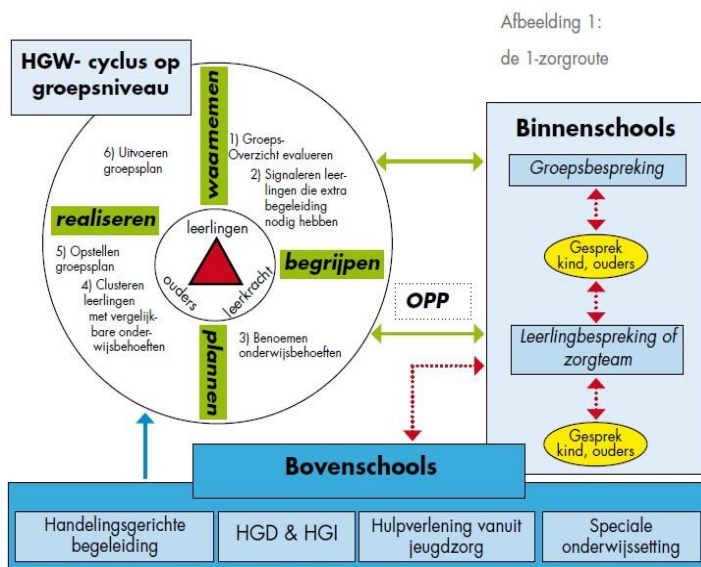
1. We denken, kijken en praten over wat een kind nodig heeft om de volgende stap te maken, de onderwijsbehoeften en ondersteuningsbehoeften in beeld.
2. Het afstemmen op het kind door de leerkracht.
3. We werken doelgericht. We kijken hierbij naar wat het kind wél kan.
4. We werken samen met kinderen, ouders, collega's en begeleider.
5. We kijken naar de wisselwerking tussen kinderen, hun ouders, hun groep en onszelf en stemmen ons handelen daarop af.
6. Iedereen heeft kwaliteiten. We zijn op zoek naar mogelijkheden van kinderen, ouders en onszelf.
7. We werken systematisch en zijn open en duidelijk naar elkaar.

De HGW-cyclus

Het planmatig werken krijgt bij ons op school vorm doordat de HGW-cyclus een aantal keren per schooljaar wordt doorlopen. De cyclus kent vier fasen met in totaal zes stappen.

- Fase 1. Waarnemen en signaleren
- Stap 1: Groepskaart ParnasSys met onderwijsbehoeften en weging
- Stap 2: Signaleren van leerlingen die extra begeleiding nodig hebben
- Fase 2. Begrijpen (waarom vraag) en analyseren (wat is de behoefte)

- Stap 3: Benoemen en beschrijven (ParnasSys) van onderwijsbehoeften van de leerlingen
- Fase 3. Plannen
- Stap 4: Clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften
- Stap 5: Opstellen van het groepsplan
- Fase 4: Realiseren, de behoeftes wegzetten in de dagelijkse planning, doorplannen
- Stap 6: Uitvoeren van het groepsplan
- Stap 7: Evaluaties van dagelijkse planning verwerken in groepsplan, evalueren met IB-er in groepsbespreking en nieuw groepsplan opstellen



3 Basisondersteuning, de uitwerking

3.1 Groepsplannen en individuele handelingsplannen.

Groepsplannen.

Op school wordt er gewerkt met groepsplannen in het programma ParnasSys.

De school werkt in twee cycli. Voor iedere cyclus wordt per vakgebied 1 groepsplan gemaakt.

Iedere cyclus duurt 20 weken, na 10 weken is er een tussenevaluatie. Tussen iedere cyclus zit tijd om het plan af te ronden en om het nieuwe groepsplan op te starten. Dit gebeurt onder begeleiding van de IB-er.

We werken met 3 arrangementen:

Verdiept (uitstroom Havo/VWO/ VWO +))

Basis (uitstroom VMBO TL)

Intensief (uitstroom VMBO BL/KL/PRO).

In groepsplannen worden de vaardigheidsdoelen aangegeven.

De leerkracht kan in het groepsplan gebruik maken van het overzicht van de leerdoelen in de methode.

In de groepsplannen wordt per arrangement het volgende beschreven:

1. Algemene deel: probleemomschrijving, doel en aanpak.
2. Uitvoeren: wordt planmatig in gewerkt
3. Eerste evaluatie (tussen evaluatie) na 10 weken.(okt/april)
4. Tweede evaluatie (eind evaluatie) na 20 weken. (januari/juni)

Bij het kopje uitvoering van het groepsplan worden de evaluaties van de methode gebonden toetsen gemaakt. Leerkrachten maken gebruik van onderstaande vragen:

Wat zie ik?

Verklaring?

Conclusie?

Wat is een groepsplan in ParnasSys?

Een groepsplan omvat het geheel voor een bepaalde periode schriftelijk vastgelegde aanwijzingen en richtlijnen voor het onderwijs aan een groep kinderen, op basis van informatie over de onderwijsbehoeften van de kinderen, waarmee de leerkracht bepaalde leer- en opvoedingsdoelen binnen een zeker tijdsbestek wil realiseren. Het periodeplan bestrijkt ongeveer 10 weken en bevat concrete en praktische aanwijzingen hoe de leerkracht de komende periode in zijn/haar groep omgaat met de verschillende onderwijsbehoeften van de kinderen.

Groepsplannen kunnen de volgende functies vervullen:

afstemming van het onderwijs op de verschillende onderwijsbehoeften van de kinderen;

overdracht en communicatie van wie, wat, wanneer doet;

verantwoording afleggen van wat gedaan is en met welk resultaat;

reflectie op het eigen aanbod en handelen in de groep en op het aanbod in de school.

Individuele handelingsplan (HP) in ParnasSys.

In een HP wordt per leerling en per vakgebied de specifieke uitval, doel, aanpak en evaluatie beschreven.

Vakgebieden:

technisch lezen

spelling

gedrag (SoVa)

rekenen

begrijpend lezen.

Algemeen (zwak op alles)

Evaluatie LOVS per leerling in ParnasSys.

De leerkracht kan in het HP per leerling tevens evaluaties schrijven van de LOVS afname in januari en juni.

Er wordt gebruik gemaakt van richtinggevende vragen:

Wat werkt?

Wat werkt niet?

Hoe ga ik verder?

Voor het beschrijven van de onderwijsbehoefte kan de leerkracht gebruik maken van de schrijfwijzer van de Stipe. (Bijlage 14 Schrijfwijzer onderwijsbehoefte en bevorderende en belemmerende factoren)

Het OPP in ParnasSys.

In ParnasSys kan een leerling geselecteerd worden om een OPP te maken.

De leerkracht opent het OPP door naar groep te gaan, daarna Iln aanklikken, dan begeleiding aanklikken en dan ontwikkelingsperspectief te kiezen. Dit wordt dan gekoppeld aan de desbetreffende leerling.

Op het format staan onderstaande onderdelen:

Het onderwijsaanbod.

De vakgebieden en de huidige arrangementen van de groep waar de leerling op dat moment in zit.

Het uitstroomprofiel in de OPP trap (apart aan te klikken)

Belemmerende en beschermende factoren voor de verschillende OPP ontwikkelingsgebieden.

OPP in ParnasSys.

Het OPP wordt 2 x per jaar geëvalueerd. (januari en juni)

Het OPP wordt met ouders besproken en vervolgens door ouders ondertekend.

Overzicht leerlingenkaart.

Op de leerlingenkaart bevindt zich alle informatie omtrent de leerling.

Er is een overzicht van:

Alle documenten en notities die zijn gemaakt en/of toegevoegd

Alle methode toetsen en niet methode toetsen

Alle plannen die er voor deze Iln zijn.

Afspraken groepsplan in ParnasSys.

Voor het groepsplan gelden enkele afspraken:

Elke leerkracht maakt groepsplannen in ParnasSys.

Aan het begin van een periode wordt een nieuw groepsplan geschreven, na de tussenevaluatie (1^e evaluatie na 10 weken) of tijdens de periode kan/ wordt het bestaande groepsplan aangescherpt.

De doelen worden zo concreet mogelijk op papier gezet, SMART.

Als er is gebleken dat een IV of V voor een kind waarschijnlijk het hoogste is dat het kan halen, mag de zorg ook gegeven worden doormiddel van een groepsplan. Dit kan pas nadat er verschillende handelingsplannen en/ of een intelligentieonderzoek gedaan zijn. De zorg moet dan binnen het plan afgestemd worden op het kind. Deze leerlingen worden in het groepsplan bij intensief aanbod ingedeeld.

Leerlingen met een niveau I, goede motivatie en werkhouding kunnen in arrangement verdiept worden ingedeeld. Deze leerlingen krijgen een verkorte instructie en gaan daarna zelfstandig de stof verwerken.

We bieden een plustaak aan of maken gebruik van de routeboekjes van SLO voor compacten en verrijken.

De groepsplannen worden digitaal gemaakt en besproken met de IB-er.

Het groepsplan wordt per vakgebied opgesteld (rekenen, begrijpend lezen, technisch lezen, spelling en soms gedrag).

Voor de volgende onderdelen wordt een periodeplan gemaakt:

Groep 1,2 : Taal, rekenen, motoriek en spel.

Er wordt een thema gebonden plan gemaakt

Uitgaande van de leerlijnen (0-7) in ParnasSys

Groep 3: Aanvankelijk lezen, Spelling (vanaf jan.)

Rekenen/wiskunde

Groep 4,5: Begrijpend lezen, Technisch lezen, Spelling,

Rekenen /wiskunde

Groep 6,7,8: Begrijpend lezen, Technisch lezen (groep 6 indien noodzakelijk)

Rekenen/wiskunde en spelling

Een plan wordt door de leerkracht opgesteld, hierbij kan de leerkracht ondersteuning vragen bij de IB-er. In een plan staan altijd doelen beschreven voor de komende periode van de hele groep per arrangement. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van de onderwijsbehoeften van de kinderen. De leerlijnen van de methode worden gevolgd.

De groepsleerkracht zorgt ervoor dat het een werkbaar plan is, dat bij de groepsleerkracht past en aansluit bij zijn/haar manier van werken.

De evaluatie per arrangement (verdiept, basis en intensief) wordt in het plan gemaakt. Bij leerlingen in een intensief arrangement met een handelingsplan (niveau V en V-) wordt de evaluatie in HP vermeld. In HP kunnen ook de interventies en onderwijsbehoeften op het gebied van pedagogisch en didactisch handelen vermeld worden.

Ieder plan wordt op tijd geëvalueerd. Er wordt dan beschreven of het plan wel of niet geslaagd is. En hoe het komt dat het plan wel of niet geslaagd is. Het proces wordt dus beschreven. Naar aanleiding van deze evaluatie wordt een nieuw groepsplan geschreven (Verwijzing naar 8.1).

Een groepsplan is een plan voor de leerkracht zelf. Het wordt dus niet besproken met ouders of externen. Wel kan de leerkracht in de contactavond uitleggen welke hulp er aan het desbetreffende kind geboden wordt.

Aan het eind van het jaar wordt een groepsplan besproken tijdens de overgangsbesprekingen tussen de nieuwe en oude leerkracht van de groep. Ook tijdens die bespreking wordt er een aanzet gemaakt voor een nieuw groepsplan voor het volgende schooljaar.

HP wordt met ouders besproken in een apart geplande afspraak.

Handelingsplannen in ParnasSys.

We werken voornamelijk met groepsplannen. Individuele handelingsplannen en individuele leerlijnen worden sporadisch opgesteld: alleen als tijdens de leerlingbespreking blijkt dat een leerling (herhaald) onvoldoende profiteert van het groepsplan of als een bijzondere aanpak van een leerling onvoldoende gespecificeerd kan worden in het groepsplan.

Het zijn leerlingen met voortdurende V en V- scores.

Bij het instellen en vaststellen van een individuele leerlijn, inclusief onderwijsperspectief is altijd een extern deskundige betrokken.

Het besluit om een individueel handelingsplan of leerlijn op te stellen wordt in overleg met IB genomen.

We verantwoorden de laagste IV en V scores in de beschrijving in het intensieve arrangement (25% of meer in een groep) van het groepsplan.

Een V of V- leerling is een leerling met speciale onderwijs behoeften.

Leerkracht en IB-er bepalen in overleg of er voor deze leerlingen een handelingsplan gemaakt wordt.

Een individueel handelingsplan is een op schrift gesteld rapport dat uitgaande van de hulpvraag van een kind richtlijnen bevat over de doelen, methoden en programma's van het aangepaste onderwijs aan dit kind en de tijdstippen waarop volgens de verwachtingen de doelen bereikt zullen worden. Een individueel handelingsplan wordt gebruikt voor het geven van extra begeleiding over een periode van minimaal 10 weken.

De leerkracht stelt het individuele handelingsplan of leerlijn op en voert ze uit, eventueel met ondersteuning van anderen.

Welke stappen worden er genomen voordat een kind een individueel handelingsplan krijgt:

Kinderen, waarbij gesignaleerd wordt dat het leerproces stagneert, ontvangen extra hulp op basis van de door de leerkracht gemaakte foutenanalyse van de methode gebonden toetsen. De foutenanalyse worden bewaard in het groepsplan bij uitvoering.

Deze kinderen wordt hulp gegeven doormiddel van verlengde instructie en eventueel extra materiaal. (oefenen, boekjes, computer, aansluitend bij methodische lijn) Dit wordt genoteerd in het uitvoeringsdeel van het groepsplan.

Als een kind op meerdere onderdelen uitvalt, geeft de leerkracht voor één onderdeel expliciet verlengde instructie. Er wordt een keuze gemaakt op basis van de analyse. Kan de leerkracht geen keuze maken, dan neemt de leerkracht contact op met de IB-er. De leerling wordt dan ingebracht bij een leerling bespreking/ groepsbespreking met de IB'er of via intervisie (bijv. een kampvuurgesprek).

Na 8 weken wordt vastgesteld of de hulp voldoende was, eventueel samen met de IB-er.

Na de leerling bespreking wordt er in overleg met de ouders een handelingsplan geschreven van minimaal 10 weken. De resultaten van de IIn bespreking en groepsbespreking staan in ParnasSys (HGW 1 t/m 4).

Voorwaarden voor een goed handelingsplan of groepsplan.

Er wordt een duidelijke beginsituatie beschreven. In die beginsituatie zijn alle aspecten belicht. In de beginsituatie maakt de leerkracht duidelijk wat het probleem is.

In een individueel handelingsplan of groepsplan worden SMARTI-doelen gesteld. SMARTI staat voor:

Specifiek; het doel wordt duidelijk en concreet omschreven. Het moet een waarneembare actie, gedrag of resultaat zijn. Naarmate de doelstelling preciezer geformuleerd is, wordt het makkelijker er invulling aan te geven.

Meetbaar; hoeveel gaan we doen? Hoe kunnen we dat meten? Er is een systeem, methode of procedure om te bepalen in welke mate het doel op een bepaald moment bereikt is.

Acceptabel; de leerkracht zorgt dat hij/zij zelf achter het doel staat en het accepteert. De doelstelling moet positief geformuleerd zijn. Staat de leerkracht zelf niet achter het doel, dan is het ook niet uitvoerbaar.

Realistisch; is het doel haalbaar? Is het een uitvoerbaar plan? Dit is belangrijk, want een onbereikbaar doel motiveert niet.

Tijdgebonden; een handelingsplan heeft een duidelijke start en einddatum.

Inspirerend- Willen leerkracht, leerling en ouders er voor gaan.

Een SMARTI-doelstelling is richtinggevend, het geeft aan wat je wilt bereiken.

Er wordt aangegeven welke resultaten behaald moeten worden en wanneer deze moeten worden bereikt.

Door een doelstelling SMARTI te formuleren, is de kans groter dat de hulp in de praktijk wordt uitgevoerd en het doel behaald wordt.

In het individuele handelingsplan of groepsplan wordt duidelijk omschreven welke stof wordt aangeboden, hoe de stof wordt aangeboden en met welke hulpmiddelen, wie de hulp aanbiedt en wanneer de hulp wordt aangeboden. Een niet klassenleerkracht moet ook met het plan kunnen werken.

Het plan wordt besproken met de IB-er en met de ouders. De rol van de ouders staat duidelijk beschreven in het plan. Ouders en leerkrachten lezen en ondertekenen het individuele handelingsplan voor gezien of akkoord. Na ondertekening bewaart de leerkracht een kopie in het dossier. Zodra het plan is afgesloten wordt het handelingsplan geüpload en gehangen in ParnasSys gekoppeld aan de IIn.

Na 10 weken volgt de evaluatie. De leerkracht zorgt er zelf voor dat het individuele handelingsplan en groepsplan op tijd worden geëvalueerd. Tijdens de evaluatie wordt er gekeken of het doel wel of niet behaald is. Hoe komt het dat het doel wel of niet behaald is (het proces wordt beschreven). Ook vult de leerkracht de onderwijsbehoeften in. Er wordt dan besloten hoe er verder wordt gegaan met het betreffende kind. Het individuele handelingsplan kan afgesloten worden, verlengd worden (er moeten dan wel nieuwe doelen worden geformuleerd), of er kan eventueel een vraag aan De Stipe gesteld worden. De evaluatie wordt met de ouders en IB-er besproken.

In het kort:

Het individuele handelingsplan wordt opgesteld door de leerkracht en daarna doorgenomen met de IB-er.

Het plan wordt door de leerkracht besproken met de ouders.

Rol van de ouders staat duidelijk vermeld in het plan.

Ouders lezen en ondertekenen het individuele handelingsplan voor gezien.

Na ondertekening bewaart de leerkracht een kopie in het dossier, het origineel gaat in ParnasSys.

Leerkracht is verantwoordelijk voor evaluatie op juiste datum, volgens planning.

Resultaten worden toegevoegd aan het individuele handelingsplan.

Na evaluatie intern, wordt overlegd met de ouders.

Afronding = doel gehaald, hulp stopt (voor dit onderdeel).

Voortzetting = nieuw/ aanpassing in huidige plan, hulp wordt vervolgd.

3.2 Didactisch handelen en doorgaande lijn zelfstandig werken

De rol van de IB-er is die van coach. Leerkrachten kunnen reflecteren op hun eigen handelen en weten waar hun grenzen liggen in het verlenen van extra ondersteuning in de groep.

Om een plan goed te kunnen uitvoeren moeten leerkrachten in staat zijn het werk van kinderen te analyseren en op basis van die analyse doelgerichte activiteiten aan te bieden. Hierbij speelt het voeren van goed klassenmanagement een belangrijke, zo niet cruciale rol. Voorwaarden om verlengde instructie maximaal te kunnen geven moeten in alle groepen zijn ingevuld. Dat betekent dat het zelfstandig werken goed gehanteerd moet worden. Dit betekent dat alle teamleden het werken met het directe instructiemodel beheersen en toepassen. Het zelfstandig werken wordt middels de “dobbelsteen (IIn niveau) zelfstandig werken” aangestuurd. De leerkracht gebruikt het “stoplicht”.

Eigen ambities van de school met betrekking tot didactisch handelen en hoe zie je dit terug in de school, in de groepen.

Onze school ambitie is:

Dat leerlingen onderwijs op maat aangeboden krijgen.

Door de hierboven beschreven punten en met de leer-KRACHT aanpak, werken wij als school en team in stappen naar onze school ambitie toe.

Het zicht op de kwaliteit en realisatie van ambities m.b.t., hoe ga je de kwaliteit volgen/bewaken.

Taakgerichtheid/ betrokkenheid/feedback

Feedback leerkracht, leren van elkaar, verbeterpunten.

(bijv. flitsbezoeken, klassenbezoeken, bij elkaar kijken, bordsessie/werksessies)

Als leerkracht moet je helder voor ogen hebben wat het niveau in de klas is. Daarmee kun je de taakgerichtheid van de leerlingen vergroten. Start met een korte gezamenlijke instructie, daarna zet je de leerlingen aan het werk met een rood stoplicht, zodat je als leerkracht verlengde instructie kan geven. Het stoplicht icm de time-timer 15 minuten zelfstandig werken, daarna maak je als leerkracht een ‘service’ rondje.

Is iedereen aan het werk? Gaat het goed? Wie heeft er nog ondersteuning nodig?

Tweede zelfstandige periode van 10 minuten (vanaf groep 3, opbouwen qua tijd naar de bovenbouw).

Na deze zelfstandige periode evalueer je met de leerlingen hoe het ging.

Je wilt creëren dat de leerling zelf verantwoordelijk zijn, taakgericht en betrokken.

3.3 Ondersteuning in de onderbouw:

Funcctieontwikkeling, taalontwikkeling, voorbereidend lezen, rekenen en schrijven

Het voornaamste uitgangspunt in de kleutergroep is, dat kinderen zich kunnen ontwikkelen in een sfeer van veiligheid en vertrouwen. Dat er een goede relatie is tussen de kinderen onderling en met de leerkracht. We proberen zoveel mogelijk een uitdagende en stimulerende omgeving te creëren. We kijken zoveel mogelijk naar de ontwikkeling van het kind en er is veel ruimte voor eigen initiatief.

In de groepen 1 en 2 wordt thematisch gewerkt. Er wordt gewerkt met de leer- en ontwikkellijnen van ParnasSys: fonetisch bewustzijn en beginnende geletterdheid.

De Leerlijnen richt zich op de volgende ontwikkelingsdoelen.

1. Taal: beginnende geletterdheid en interactief taalgebruik
2. Rekenen: tellen en getalbegrip, meten en meetkunde
3. Motoriek: grote motoriek en kleine motoriek
4. Spel
5. Sociaal-emotionele ontwikkeling: Zien: welbevinden en betrokkenheid.

Deze leerlijnen worden niet als afzonderlijke gebieden gezien, maar worden bij de planning van leeractiviteiten geïntegreerd.

Thematisch werken gaat zoveel mogelijk uit van een geïntegreerd aanbod voor kinderen met uiteenlopende achtergronden. Bij het werken met de leerlijnen wordt rekening gehouden met de individuele variatie van de ontwikkeling waarin kinderen zich bevinden. De leerkracht heeft door het systematisch volgen van de leerlingen het ontwikkelingsniveau duidelijk in beeld.

Aanbod in de zone van de naaste ontwikkeling biedt mogelijkheden om op een hoger ontwikkelingsniveau te komen.

Om de ontwikkeling van kinderen goed te kunnen volgen maken we gebruik van drie soorten kind evaluaties:

1. Dagelijkse evaluatie.

Gedurende de uitvoering van het lopende groepsplan wordt het daglogboek bijgehouden onder het kopje uitvoering. De dagelijks verzamelde gegevens worden beknopt in steekwoorden genoteerd. Er staan opmerkingen over het dagelijks handelen, gepland aanbod en aanbod extra ondersteuning, alsmede de realisatie van de ondersteuning en regelmatige evaluatie van die ondersteuning.

De leerkracht observeert de kinderen en noteert of er bijzonderheden zijn. De observaties richten zich op de volgende vijf aspecten: taal, rekenen, motoriek, spel en SoVa.

Het ene kind ontwikkelt zich sneller dan het andere kind. De leerkracht observeert en kijkt naar de ontwikkeling en geeft datgene wat er op dat moment nodig is, zolang het kind zich er prettig bij voelt.

De kinderen worden, indien noodzakelijk, door de leerkracht een paar keer per week binnen de groep apart genomen om ze nog extra ondersteuning te geven op het gebied van de spraakontwikkeling, motorische oefeningen te doen, ontwikkelingsmaterialen te oefenen, begrippen op het gebied van taal en inzicht te stimuleren.

2. Halfjaarlijkse evaluatie.

Elk half jaar wordt de ontwikkeling geëvalueerd met behulp van de leer en ontwikkellijnen van ParnasSys.

Aan de hand van de onderwijsbehoeften en ontwikkeling worden leerlingen geclusterd op een manier die haalbaar is qua klassenmanagement.

3. Diagnostische evaluatie.

In een groepsbespreking kan het besluit worden genomen om een leerling expliciet te bespreken.

Redenen om leerlingen te bespreken:

- de leerling profiteert onvoldoende van de specifieke aanpak in het groepsplan.
- de specifieke onderwijsbehoeften blijven onduidelijk.
- er lijkt sprake te zijn van kind kenmerken.

Voor de kinderen die zijn geboren in oktober – november en december wordt het doorstromingsprotocol ingevuld als hulpmiddel om te bepalen of een kleuter doorstroomt of niet. Zie hiervoor bijlage 4.

(Doorstroom schema kleuterbouw, beslissingsformulieren doubleren)

Deze gegevens worden genoteerd en besproken tijdens de groepsbespreking. Het ingevulde schema wordt bewaard in ParnasSys aan de IIn gekoppeld..

Het is niet alleen dit schema dat bepaalt of kinderen doorgaan naar groep 3. Die beslissing wordt samen met de ouders (na een leerling bespreking) in april of mei al genomen.

Registratie leer- en ontwikkelingslijnen van ParnasSys:

Wij gebruiken het registratiesysteem van ParnasSys om de ontwikkeling van de kinderen in beeld te brengen. We volgen de ontwikkeling van de groep en van het individuele kind.

De leerlijnen zijn verwoord in concreet observeerbaar gedrag.

Ontwikkelingsgebieden:

Ons kleutervolgsysteem richt zich op 5 ontwikkelingsgebieden:

- sociaal-emotioneel (Zien)
- taal
- rekenen
- spel
- motoriek.

Elk ontwikkelingsgebied kent een aantal tussendoelen, die samen een leerlijn vormen.

Het ontwikkelingsgebied taal bevat ook de domeinen interactief taalgebruik en beginnende geletterdheid, rekenen bevat tellen en getalbegrip, meten en meetkunde

Het ontwikkelingsgebied motoriek bevat de domeinen fijne- en grove motoriek.

Dagelijkse observatie:

In de klas wordt dagelijks geobserveerd door de leerkracht.

Deze observatie m.b.t. de leerlijnen worden direct vastgelegd op de observatielijsten in ParnasSys.

De daaruit voortvloeiende onderwijsbehoeften worden vastgelegd in de klassenmap bij de planning van speciale onderwijsbehoeften.

Geplande observatie individuele lijsten:

Naast het continue observeren m.b.v. de leerlijnen in ParnasSys worden er observatielijsten/screeningslijsten op een gepland moment ingevuld.

Logopedie screening (2 keer per jaar), voorbereiding fonemisch bewustzijn (jan. en juni), signalering vroegtijdige dyslexie (jan. en juni).

Deze periodes zijn gepland in de toets kalender (jaarplanning groep 1 en 2).

Zo krijgen we een (compleet) beeld welke vaardigheden de leerling beheerst en welke vaardigheden het kind nog niet beheerst.

Groepsplan:

In het groepsplan worden de doelen en aanpak voor het basisaanbod, verdiept en intensief beschreven.

Zowel bij de verdiepte groep als de intensive groep kan worden gedacht aan extra kleine kringactiviteiten.

Voor de intensieve groep valt te denken aan herhaling in de vorm van pre-teaching en re-teaching.

De tutor kan daar een rol bij spelen.

Groep 1 en 2:

Het eerste groepsplan wordt na ongeveer 10 weken geëvalueerd bij de 1^e tussenevaluatie in november en vervolgens een 2^e evaluatie in januari.

Het tweede groepsplan wordt na ongeveer 10 weken geëvalueerd bij de 1^e tussenevaluatie in april en de 2^e evaluatie in juni.

Op basis van de gegevens kan een volgend groepsplan opgesteld worden.

Bespreken resultaten:

De leer- en ontwikkelingslijnen vormen een leidraad tijdens de gesprekken met ouders.

We kunnen ouders duidelijk maken welke vaardigheden het kind wel en welke vaardigheden het kind nog niet voldoende heeft ontwikkeld.

3.4 Ondersteuning in de vakgebieden

Methoden overzicht.

vakgebied	methode	1	2	3	4	5	6	7	8
Nederlandse taal	Fonemisch bewustzijn	x	x						
	Leerlijnen ParnasSys	x	x						
	Veilig leren lezen			x					
	Leesestafette				x	x	x		
	Teksten van Wiebren				x	x	x	x	X
	Nieuwsbegrip				x	x	x	x	X
	Staal				x	x	x	x	X
	Nieuwe methode schrijven			x	x	x	x	x	x
	Blits (studievaardigheden)					x	x	x	X
Engels	Take it easy							x	X
Fries	Materiaal Cedin, Schrieversronte en uit methodes, heemkunde	x	x	x	x	x	x	x	x
Rekenen/wiskunde	Leerlijnen ParnasSys	x	x						
	Gecijferd bewustzijn	x	x						
	Wereld in getallen			x	x	x	x	x	X
Oriëntatie op jezelf en de wereld.	Regenboogkist	x	x	x	x				
	Spectrumbox					x	x	x	x
	Jeugdjournaal					x	x	x	x
	klokhuis					x			
	Nieuws uit de natuur					x			
	Rondje over			x	x				
	Op voeten en fietsen					x	x		
	Jeugdverkeerskrant							x	x
	Leskracht				x	x	x	x	x
	Fides	x	x	x	x	x	x	x	x
Kunstzinnige oriëntatie	Moet je doen	x	x	x	x	x	x	x	x
	Tekenen/hv Pinterest	x	x	x	x	x	x	x	x
	123 Zins	x	x	x	x	x	x	x	x
Bewegingsonderwijs	Basislessen lichamelijke oefening			x	x	x	x	x	X
	Buurt sport coach			x	x	x	x	x	x
Computeronderwijs	Kleuters ?????	x	x						
	Veilig leren lezen			x					
	Staal			x	x	x	x	x	x
	Leskracht			x	x	x	x	x	x

Aanvankelijk lezen

Wij werken met de methode Veilig leren Lezen. Dit is een zogenoemde structuurmethode. Door zorgvuldig gekozen woorden veelvuldig te structureren (ontsleutelen en samenvoegen) leren kinderen:

- dat een woord uit klanken (fonemen) bestaat;
- dat die klanken door grafische tekens (grafemen/letters) worden weergegeven;
- dat je nieuwe woorden kunt lezen door grafemen van een woord te verklanken en die klanken te verbinden tot een woord.

Bij het leren lezen is verreweg de meeste tijd nodig voor het proces van automatisering. Veilig leren lezen besteedt hier daarom vanaf het begin veel aandacht aan. Dit gebeurt met betrekking tot de automatisering van de grafeem-foneemkoppelingen onder andere met materialen als:

- de structureerstroken.
- de letterlijn.
- de woorden- en letterdoos.
- het klikklakboekje en klikklakclusterboekje.
- veilig & vlot.
- de letterreeksen onder aan de pagina's van de maanleesboekjes

Met adaptief onderwijs breiden we de effectieve leertijd uit. De leerlingen worden ingedeeld in een zon-, maan-, raket-, en stergroep.

In de zongroep zitten kinderen die al een volledige letterkennis hebben en mkm-woorden correct en vlot kunnen lezen.

In de maangroep zitten leerlingen die starten met het leesonderwijs. In de loop van het jaar zien we ook niveauverschillen in de maangroep. Leerlingen met een moeizame leesontwikkeling hebben behoefte aan extra instructie en/of begeleide inoefening. Zij worden ingedeeld bij de ster-aanpak.

Leerlingen die snel door de leerstof gaan krijgen extra uitdagende opdrachten bijvoorbeeld met letters die nog niet aan de orde zijn geweest. Zij worden ingedeeld bij de raket-aanpak.

De resultaten van de toetsen worden met behulp van de toetsite van 'Veilig leren lezen' vastgelegd. De methode geeft aan wat de minimumstof is die per periode beheerst moet worden. De leerkracht bewaart een uitdraai van de toetsen in de groepsmap/digitaal. Eventuele problemen worden besproken in een teamvergadering of tijdens de groepsbesprekingen die vier keer per jaar plaatsvinden.

Voor het aanleren van het lezen wordt Veilig Leren Lezen gebruikt.

De resultaten van de toetsen worden met behulp van de registratiebladen vastgelegd. De registratiebladen worden door de leerkracht bewaard in de toets map. Eventuele problemen worden besproken in een teamvergadering of een zorgvergadering.

Begrijpend lezen

Op de Buttingaschool werken we met de teksten van Wiebren vanaf groep 4.

In groep 5 starten we met Nieuwsbegrip. In groep 4 en 5/6 wordt er geoefend met het cito oefenboek om aan de vraagstelling van cito te wennen.

Naast de methode gebonden toetsen nemen we één of twee keer per jaar (jan -juni) een methode onafhankelijke toets afnemen (LOVS Cito begrijpend lezen). De resultaten van de methode gebonden toetsen worden vermeld in de toets map en opgeslagen op de computer. Ook bij deze toetsen hanteren wij de 80% norm.

De resultaten van de methode onafhankelijke toetsen worden opgeslagen in het computerprogramma van Cito. Bij opvallende resultaten, wordt per bouw of plenair besloten of en wat er gedaan gaat worden. Dit kan resulteren in een individueel HP, maar ook in aanpassing in het groepsplan. Deze plannen worden opgesteld door de groepsleerkracht.

Leerkrachten hanteren bij de teksten van Wiebren, Nieuwsbegrip, Leskracht de volgende stappen:

Centraal staat het praten over de inhoud van de tekst, waarbij terloops strategieën passeren.

- Voorkennis activeren a.d.h.v. beeldbank filmpje
- Voorspellingen a.d.h.v. een woordweb
- Samen/ zelfstandig de tekst lezen a.d.h.v. een leesvraag + zoeken van moeilijke woorden.
- Samenvatten van de tekst.
- Leesvraag en moeilijke woorden bespreken: woorden komen op het bord om te consolideren.
- Hardop denkend voordoen door de leerkracht of leerling: voorkennis activeren, voorspellen, verstoord tekstbegrip, woordleerstrategieën, samenvatten, hoofdgedachte, tekstverbanden, signaalwoorden...elke week ééntje.



Schrijven

In groep 3 t/m 8 gebruiken we de methode “Pennenstreken”.

In de kleutergroepen beginnen de leerkrachten met het ontwikkelen van de motoriek en een goede schrijfhouding. Er wordt begonnen met motorische oefeningen en daarna met blokschrift en cijfers.

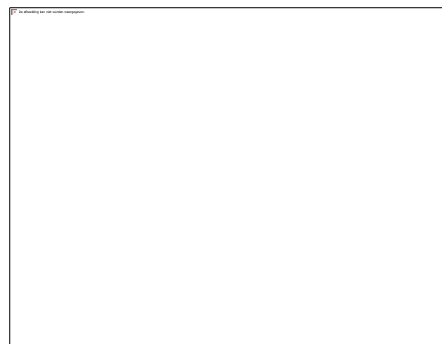
In groep 3 gaan de leerlingen verder met het blokschrift.

In groep 4 staan de schrijfletters en het verbonden schrift centraal.

In groep 5 wordt met het verbonden schrift verder geoefend.

Groep 6 t/m 8 heeft de keuze verbonden schrift of blokschrift.

Mocht er tijdens de schrijfles blijken dat een leerling er veel moeite mee heeft, dan worden aan deze leerlingen, in overleg met de IB-er of ouders, extra motorische oefeningen aangereikt (jaarlijkse motorische screening).



Spellen en Taal

De methode ‘Staal’ wordt gehanteerd en volgens de handleiding gewerkt.

De methodes biedt diverse mogelijkheden om te differentiëren. Om alle kinderen de begeleiding te geven die ze nodig hebben, laten we de groepen in verschillende organisatievormen werken. Na de toets wordt er volgens de methode geremedieerd. Uiteindelijk werken alle leerlingen aan dezelfde leerstof, waardoor de organisatie van de lessen overzichtelijk en uitvoerbaar blijft.

Voor de lange termijn maken we gebruik van niet-methode gebonden toetsen uit het CITO LOVS.(spelling)

De resultaten hiervan worden ingevoerd in het computersysteem LOVS Cito. Er wordt een foutenanalyse op groepsniveau gemaakt.

Rekenen/Wiskunde

Op de Buttingaschool werken we met de methode “De wereld in getallen”

We zijn ons bewust van de verschillen tussen kinderen.

Bij het differentiëren hanteren we de volgende uitgangspunten:

- er wordt gestart met schaduw toetsen, hierna wordt passend aanbod en instructie bepaald
- er wordt gebruik gemaakt van doelen posters
- er wordt gedifferentieerd binnen de groep en binnen een blok.

De volgende differentiatie mogelijkheden zijn in de lessen van de leerkrachten ingebouwd:

- differentiatie naar oplossingswijze
- differentiatie naar handelingsniveau (hulpmiddelen, modellen, verkortingen)
- inhoudelijke differentiatie (minimumniveau, basisniveau, plusniveau)
- differentiatie in instructietijd. (verlengde of verkorte instructie).

Verlengde instructie.

Tijdens de verlengde instructie wordt de leerstof nog een keer, maar nu stapsgewijs, aangeboden aan een kleine groep.

De leerkracht oefent gezamenlijk met de groep. Ook de eerste opdrachten van zelfstandig werken worden samen gemaakt.

De leerkracht geeft bij het begeleid oefenen direct feedback.

Toetsing:

In elk leerjaar wordt in elk blok duidelijk aan gegeven welke minimumdoelen de leerlingen moeten beheersen.

Door middel van toetsing op niveau wordt de voortgang bewaakt.

De leerkracht trekt conclusies voor het groepsplan na het invullen van het registratieformulier.

Eerst worden de resultaten verticaal bekeken zodat hij kan bepalen welke groepsactiviteiten de komende tijd extra aandacht moeten krijgen.

Vervolgens bekijkt hij de resultaten horizontaal om te bepalen van welke kinderen hij werk moet analyseren en met welke kinderen een diagnostisch gesprek moet plaats vinden.

De kinderen die onvoldoende score op de minimumtoets krijgen extra instructie.

Leerlingen die onvoldoende scoren op de projecttoets oefenen in de week na de toets de herhalingsopgaven in het takenboek. Eventueel wordt er een kort instructiemoment ingepland..

Voor de leerlingen die een onvoldoende scoren op de basistoets hoeft niet altijd extra instructie worden ingepland.

De onderdelen zullen in voldoende mate terugkeren in de volgende blokken.

Wel krijgen de leerlingen in de week na de toets extra oefening door het maken van herhalingsopgaven.

Leerlingen die op alle toets onderdelen voldoende hebben gescoord, hoeven geen extra instructie te hebben of herhalingsopgaven te maken.

Zij gaan verder met de verrijkingsopgaven.

Twee maal per jaar (jan-juni) worden niet-methode gebonden toetsen afgenomen, namelijk Cito rekenen en wiskunde. Hulp aan leerlingen wordt vastgelegd in het groepsplan, van een leerling met een score V of V- wordt de aanpak beschreven in een individueel Hp .

3.5 Verwerking resultaten van de methode gebonden toetsen

De resultaten van de methode gebonden toetsen worden in ParnasSys geëvalueerd onder het kopje uitvoering in het groepsplan.

De groepsleerkracht analyseert de gegevens van de toets na elk blok door de volgende vragen te beantwoorden:

Wat valt op?

Welke verklaringen?

Interventie?

3.6 Het leerlingvolgsysteem, Methode gebonden – methodeonafhankelijk

Naast de methode gebonden toetsen (leerling-niveau) en observatielijsten kent onze school een systeem met methode-onafhankelijke toetsen, het LVS (leerlingvolgsysteem).

Het LVS is eveneens een groepsvolgsysteem. De leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte worden op de eerste plaats signaleerd aan de hand van observaties en methodetoetsen binnen de groepen. De scores uit het LVS vormen meestal een bevestiging van de methode gebonden toetsing.

Het is mogelijk dat een leerling een methodetoets foutloos maakt en op de Cito LOVS toetsen een vaardigheidsscore behaalt die duidelijk lager is.

De toetsen van Cito LOVS zijn een ander soort toetsen dan de methode gebonden toetsen.

Methode gebonden toetsen gaan over de leerstof waar de afgelopen weken structureel aan is gewerkt.

Cito toetst de leerstof van een langere periode en bevat opgaven van verschillende niveaus.

Daardoor krijgen we ook duidelijk in beeld welke leerlingen meer aan kunnen.

In de toetsen van Cito moeten verschillende soorten informatie en vaardigheden gecombineerd worden.

3.7 Samenstelling van het leerlingvolgsysteem

Bovenstaande betekent dat de school het volgen van de kinderen via het onderwijs in de klas benadrukt. Daarnaast wordt het leerlingvolgsysteem gebruikt, dat de volgende mogelijkheden biedt:

- kwaliteit van het gegeven onderwijs vaststellen.
- nagaan of de gestelde doelen zijn bereikt. (op individueel-, groeps- en schoolniveau).
- bepalen hoe de afzonderlijke groepen zich verhouden tot andere groepen in Nederland.
- nagaan of door de groepen heen een opwaartse doorgaande lijn aanwezig is.
- het opstellen van groepsplannen.
- eventueel opstellen van een individueel handelingsplan.
- nagaan of methoderesultaten en het LVS overeenkomen.
- gegevens om externen vlot in te lichten over individuele leerlingen.
- mogelijkheid om ouders in te lichten.
- de ontwikkeling van de individuele leerlingen volgen.
- verantwoording naar externen.

Ons leerlingvolgsysteem bestaat uit de volgende materialen:

Vakgebied	LVS Cito	Groep + afname
Rekenen	Cito Rekenen voor kleuters	M2
	Cito Rekenen en wiskunde	Groep 3 t/m 7 Januari en juni Groep 8: januari
Taal/lezen	Cito Taal voor kleuters	M2
	Leesprotocol	Groep 1 en 2
Technisch lezen	Cito DMT	Groep 3 t/m 7 januari en juni Groep 8 januari
	AVI (alleen bij uitval) AVI plus	Groep 3 t/m 7 januari en juni Groep 8 en Avi plus IIn januari
Begrijpend lezen	Cito Begrijpend lezen	Groep 3: juni (koor lezen) Groep 4 t/m 7 januari (groep 4 koorlezen) en juni Groep 8 :januari
Spelling	Cito Spelling	Groep 3 t/m 7 januari en juni Groep 8 januari
Woordenschat	Cito Woordenschat	Groep E5
Sociale- en emotionele ontwikkeling	ZIEN (Parnassys)	Groep 1 t/m 8 November en april (bij uitval)
Eindtoets	Eindtoets	April groep 8

Op dit moment:

Op de peuterspeelzaal/ kinderopvang worden er Cito-toetsen afgenomen, die op dezelfde manier verwerkt worden. Wij hebben dus zicht op deze gegevens. De peuterspeelzaal gebruikt hiervoor Cito Taal voor peuters en Rekenen voor peuters. De toetsen P1 en P2 worden bij elke leerling afgenomen, P3 wordt alleen afgenomen als P2 onvoldoende was. Deze gegevens gaan mee naar onze school. Komt een leerling bij ons in groep 1 op school waar nog geen peutertoetsen zijn afgenomen dan neemt de lb-er contact met de peuterspeelzaal op en zullen de toetsen in de eerste vier weken in groep 1 worden afgenomen. Opnemen in toets kalender

Voor de afnamemomenten van onze toetsen zie onze toets kalender (zie jaarplanning).

Zie bijlage toets beleid. (Aanpassingen afname)

3.8 Afname van het leerlingvolgsysteem

Midden groep 2 wordt de toets Taal voor kleuters (t.b.v. het leesonderwijs in groep 3), de toets Rekenen voor kleuters (t.b.v. het rekenonderwijs in groep 3) afgenomen door de groepsleerkracht.

Vanaf groep 3 worden de midden en eindtoetsen afgenomen.

We maken bij de LVS afname gebruik van het volgende stappenplan:

1. De toetsen worden afgenomen in de maand zoals aangegeven in de handleiding van Cito en deze worden verwerkt in de toets kalender.
2. De groepsleerkrachten zorgen dat ze de handleiding van het afnemen van de toets hebben gelezen voordat de toets is wordt afgenomen.
3. De toets wordt afgenomen zoals staat in de handleiding van de desbetreffende toets. Zie punt 1.
4. Tijdens het maken van de toetsen zitten de kinderen apart.
5. De LVS toetsen mogen niet worden voorgelezen. Behalve voor groep 3: Rekenen-Wiskunde en Woordenschat en voor groep 4 Woordenschat en de toets Rekenen-Wiskunde E4 mag worden voorgelezen. Bij begrijpend lezen, spelling en woordenschat mogen de instructies wel voorgelezen worden, maar de woorden en teksten niet. Kinderen met dyslexie mogen de toetsen digitaal/uitvergroot maken.
6. De groepsleerkrachten nemen zelf de toetsen af, corrigeren en noteren de scores.
7. De resultaten worden door de leerkrachten ingevoerd in de computer.
8. De groepsleerkrachten analyseren de resultaten, mede aan de hand van de methode gebonden toetsen. De intern begeleider en de schoolleider bestuderen de groepsoverzichten ook. Daarbij wordt naar de actuele stand gekeken, maar wordt ook nadrukkelijk gelet op de voorafgaande afnamen.
De schoolleider en de intern begeleider maken daarna een analyse. Volgens de cito norm.
9. De groepsoverzichten/analyses worden in de groepsbespreking met de IB-er besproken.
10. De groepsanalyses worden verwerkt in de groepsplannen: lezen (DMT, AVI, begrijpend lezen, woordenschat) en Rekenen (rekenen en hoofdrekenen). Alle groepsplannen zijn te vinden in Leerwinst.(tot jan 2017 in data, per januari 2017 in Leerwinst).
11. De evaluaties van de LVS toetsen in combinatie met de methode gebonden toetsen worden geanalyseerd Leerwinst. .(tot jan 2017 in data, per januari 2017 in Leerwinst).
12. De leerkrachten evalueren de eigen groepen in het programma Leerwinst na elke 10 weken volgens een vast agenda.
De directeur en de IB-er zijn verantwoordelijk voor de trends. Er wordt geanalyseerd op trends, analyse, conclusie en actie. Deze punten worden in de onderwijsevaluatie besproken met het team en worden de actiepunten gezamenlijk vastgesteld. De schoolleider en de IB-er zijn verantwoordelijk voor aansturing van de uitvoering daarvan.
13. De gegevens van leerlingen worden in hun eigen dossier en digitaal opgeslagen. De leerlingprofielen worden digitaal in Leerwinst opgeslagen.
14. De gegevens van elke leerling worden toegelicht bij de overgang naar een volgende leerkracht.
15. Individuele overzichten van vorderingen van leerlingen die zijn aangemeld geweest voor de interne leerlingenbespreking en in het zorgcircuit van de school zitten, worden bewaard bij de overige zorgmaterialen in het leerling dossier.
16. Individuele overzichten worden gebruikt bij de correspondentie met instanties buiten de school en indien noodzakelijk, bij de interne leerlingenbesprekingen.
17. Materialen, uitdraaien, groepsoverzichten en individuele profielen worden bewaard in een afsluitbare kast.

3.9 Afname beleid bij Cito LOVS

We nemen de toetsen van Cito LOVS af volgens de voorgeschreven richtlijnen.

Uitzonderingen bij NT2 IIn en begrijpend lezen wordt koor gelezen bij de afname E3 en M4.

Voor een goede vergelijkbaarheid van de resultaten van de leerlingen met zichzelf, met andere leerlingen en met de normgroep is het van belang dat alle leerlingen een toets zoveel mogelijk onder dezelfde omstandigheden maken.

Er kunnen omstandigheden zijn die het noodzakelijk maken om toch bepaalde aanpassingen te doen.

Hieronder geven we aan welke hulpmiddelen en aanpassingen toegestaan zijn bij dyslexie.

Hulpmiddelen:

Bij de papieren variant van de Cito LOVS-toetsen zijn geen hulpmiddelen beschikbaar.

De digitale varianten van de toetsen rekenen-Wiskunde en Spelling beschikken over een auditieve ondersteuning.

Begrijpend lezen is niet auditief ondersteund.

Aanpassingen:

Voor de Cito LOVS toetsen (met uitzondering van de toetsen op het gebied van technisch lezen) zijn de volgende aanpassingen mogelijk:

- extra afname tijd
- toets in meerdere delen afnemen (bijv. in drie of vier keer, in plaats van twee keer)
- vergroten van de teksten van A4 naar A3.

Spelling:

Bij de toetsen spelling zijn alleen de algemene aanpassingen van toepassing.

Rekenen- Wiskunde:

Bij de toetsen Rekenen- Wiskunde is naast de algemene aanpassingen nog de volgende aanpassing mogelijk:

Ook in hogere groepen kan de tekst aan de leerlingen met dyslexie worden voorgelezen, zoals dit standaard gebeurt bij de groepen 3 en 4. Het heeft de voorkeur om bij deze leerlingen de toetsen digitaal af te nemen om te voorkomen dat de leerkracht door stemgebruik onbewust hints gaat geven.

Begrijpend lezen:

De toets begrijpend lezen mag niet worden voorgelezen. Het doel van deze toets is het vaststellen hoe goed kinderen geschreven teksten begrijpen.

Leerlingen met dyslexie kunnen naast de toets begrijpend lezen ook de toets begrijpend luisteren maken.

Door de prestaties op beide toetsen te vergelijken, krijg je informatie over de begripsvaardigheid van de leerling. Maakt hij de toets begrijpend lezen niet goed vanwege zijn dyslexie of omdat zijn begripsvaardigheid in het algemeen onder het gemiddelde ligt.

De toetsen Cito LOVS technisch lezen, AVI/DMT en begrijpend lezen mogen niet voor gelezen worden.

3.10 Protocol verwerking Cito LOVS gegevens

De resultaten vanuit het leerlingvolgsysteem worden verwerkt in de computer.

We maken bij de leerlingvolgsysteemafname gebruik van het volgende stappenplan:

- De groepsleerkrachten zorgen ervoor het toets materiaal en bijbehorende handleidingen in bezit te hebben.
- De groepsleerkrachten nemen zelf de toetsen af en corrigeren die.
- De resultaten worden door de leerkracht ingevoerd in de computer (d.m.v. fouten aanklikken bij rekenen/wiskunde, spelling (d.m.v. fouten typen), waarna de interne begeleider een groepsuitdraai en een analyse ontvangt.
- Elke cyclus uit de 1 zorg-route wordt afgerond met een groepsbespreking. Bij de groepsbespreking zijn de leerkracht van de groep , zo mogelijk samen met eventuele duo-partners en IB-er aanwezig.
- De groepsbesprekingen zijn opgenomen in de jaarplanning van de school.
- De groepsbespreking bestaat uit het bespreken van de tussen evaluaties of eindevaluaties, van de groepsplannen en Hp's.

- Het verslag van het gesprek wordt onder HGW periode I,II,III,IV vermeld en eventuele afspraken genoteerd.
- De directeur en IB-er analyseren de tussenopbrengsten.
Daarbij wordt naar de actuele stand gekeken, maar wordt ook nadrukkelijk gelet op de voorafgaande afnamen. Bovendien worden de resultaten vergeleken met de gestelde streefdoelen per basisvaardigheid.
- Na afloop van alle groepsbesprekingen uit de cyclus heeft de Ib-er overleg met de directeur om in het kader van kwaliteitszorg de resultaten te bespreken en te bekijken welke zaken in het onderwijs en in de zorg aan leerlingen op school verder aangepakt of verbeterd moeten worden. Twee keer per jaar (februari en juni) wordt dit document plenair met het team besproken.
- De groepsplannen / analyses en afspraken worden digitaal bewaard in ParnasSys.
- Individuele overzichten worden gebruikt bij de correspondentie met zorginstellingen buiten de school en bij de interne leerlingenbesprekingen.
- De groepsleerkrachten zijn verantwoordelijk voor het correct bijhouden van de dossiers (schriftelijk en digitaal).
- Aan het eind van het schooljaar draagt de leerkracht de (digitale) groepsoverzichten en groepsplannen over aan de nieuwe leerkracht. Tijdens het overdrachtsgesprek wordt bekeken welk aanbod/aanpak leerlingen nodig hebben en hoe dit het beste kan worden georganiseerd.

3.11 Afspraken m.b.t verwerking gegevens Cito LOVS in de computer:

Leerlingen blijven in hun eigen groep, ongeacht welke toets ze maken. Bijvoorbeeld een leerling uit groep 7 maakt een toets op het niveau van groep 6. Deze leerling blijft in zijn eigen groep staan, dus in groep 7. Bij het invoeren wordt de methode aantal goed aanklikken gebruikt, **zie hierover ook bijlage 1.** Leerkrachten printen “groepsoverzicht toets “uit. Zij beschikken dan ook over de gegevens van voorgaande jaren.

3.12 Sociale veiligheid van de groep, pedagogisch klimaat

Methode: Sociale Veiligheid van de groep – pedagogisch klimaat Een aspect van onze begeleiding is de sociaal-emotionele ontwikkeling van onze leerlingen. Wij willen dat onze school een sociaal veilige omgeving is voor onze leerlingen, ouders en ons team. Wij gebruiken de methode “Fides” in groep 1 t/m groep 8 om de sociaal-emotionele vaardigheden van onze leerlingen te versterken.

Monitoring: Tweemaal per jaar in oktober en in maart bekijken wij onze leerlingen hoe zij staan in hun emotionele ontwikkeling. Wij maken daarbij gebruik van “Zien”. In het overzicht is duidelijk te zien welke kinderen qua welbevinden en betrokkenheid aandacht nodig hebben. Ook is direct te zien of er op groepsniveau acties ondernomen moeten worden.

We werken daarnaast met een anti-pestprotocol/pest coördinator.

Zie ook document Sociale veiligheid waarbij scholen van Comprix de volgende afspraken met elkaar hebben gemaakt

1. Plan Sociale Veiligheid

2. Aanstellen van coördinator anti-pestbeleid en aanspreekpunt

3. In de schoolgids vermelden bij wie leerlingen, ouders en personeel terecht kunnen met klachten over ongewenst gedrag

4. Jaarlijks monitoren veiligheid leerlingen en ouders met goedgekeurde vragenlijst

5. De monitorgegevens geanonimiseerd beschikbaar stellen aan inspectie

3.13 Rapport

Van de DMT kaarten (Drie-minuten-toets) wordt kaart 3 opgenomen in het rapport voor de groepen 5 t/m 8. Bij groep 3 maken we gebruik van de resultaten van kaart 1 en 2. Bij groep 4 maken we gebruik van de kaarten 1, 2 en 3.

Op het rapport worden de Cito-scores omgezet naar een beoordeling. (zie bijlage 6 normering rapport)

De behaalde scores tot februari worden vermeld op het eerste rapport (februari).

De behaalde scores tot juni worden vermeld op het tweede rapport (juni).

Het behaalde aantal procenten goed op de methode gebonden toetsen worden omgezet in een cijfer. Dit cijfer wordt gekoppeld aan een letter.

- Als beoordelingstermen hebben we gekozen voor: Ap – V – RV – G

Ap = Aandachtspunt; dit aspect van de ontwikkeling of onderdeel van de leerstof heeft extra aandacht van leerkracht, kind en ouder/verzorger. De ontwikkelingsaspecten zijn opvallend of de leerstofresultaten onvoldoende.

V = Voldoende

RV = Ruim voldoende

G = Goed

- Vanaf groep 6 worden op een aantal leergebieden cijfers gegeven. Dit zijn de leergebieden waarop kinderen vanuit de methode getoetst worden.

- Bovenaan bij elk leer- en vormingsgebied vindt u de **mate van begeleiding** aangegeven:

IB EB
NB EK

IB = met Individuele Begeleiding; er is een individueel programma, dat is afgestemd op de mogelijkheden van het kind.

EB = met Extra Begeleiding; er is aandacht m.b.t. de klassikale lesstof.

NB = met Normale Begeleiding

EK = op Eigen Kracht; er is nauwelijks of geen instructie nodig om de lesstof te kunnen verwerken.

Indien **IB** omcirkeld is, wordt het kind beoordeeld t.a.v. zijn/haar eigen ontwikkeling, vooruitgang en inzet. Er wordt dus niet naar het groepsgemiddelde gekeken, omdat het kind werkt met een individueel programma.

Het rapport wordt met de ouders besproken tijdens een 10-minutengesprek. Als er tijdens dit gesprek afspraken gemaakt worden met de ouders, wordt er een notitie bij de lln in ParnasSys gezet. Dit formulier wordt ondertekend door de leerkracht en ouders.

1. Startgesprekken
2. Ouder-kind gesprek
3. 10 minuten gesprek
4. 10 minutengesprek

3.14 LeerKRACHT van goed naar geweldig

We werken op de Buttinga met leerKRACHT.
Het uitgangspunt is: Elke dag samen een beetje beter.
We werken aan samen werken en leren van elkaar.

Wij laten ons in ons handelen leiden door vier kernwaarden: voor de leerling, vertrouwen in de kracht van leraren, elke dag samen een beetje beter en duurzame verandering. En daarmee werken wij aan 'Beter onderwijs en meer werkplezier'.

De basis van de aanpak wordt gevormd door de vier leerkracht-instrumenten: Bordsessie, gezamenlijk lesontwerp, lesbezoek en Feedback, de stem van de leerling. Samen vormen ze de methodiek van leerKRACHT.

Bordsessie: Dit is een korte teambijeenkomst waarbij leraren en schoolleiding, staand bij een whiteboard, samen nadenken hoe het nog beter kan. Zij delen successen, bespreken de voortgang op een aantal leerling gerelateerde doelen en bedenken acties om deze doelen te halen.

Gezamenlijk lesontwerp: Leraren vertalen hun doelen naar de dagelijkse lespraktijk door samen lessen voor te bereiden. Ze bepalen per les wat ze met hun leerlingen willen bereiken en hoe ze kunnen vaststellen of dat lukt. Bovendien leren leraren zo van elkaars ideeën en lespraktijken.

Lesbezoek en feedback: Leraren bezoeken elkaars lessen, kijken naar het effect van de les op de leerlingen en geven elkaar feedback.

Stem van de leerling: Leraren vragen leerlingen feedback op hun lessen en denken met hen na over mogelijke verbeteringen.

We plannen vier keer per jaar een leerling arena, waarin de leerlingen adhv vragen feedback geven en actief betrokken worden bij hun leerproces.

4 Extra ondersteuning en begeleiding

OP4 (extra) ondersteuning (inspectie)

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, ondersteuning en begeleiding.

4.1 Basiskwaliteit

Voor leerlingen die structureel een onderwijsaanbod nodig hebben op een ander niveau dan de leeftijdsgroep, biedt de school een passend onderwijsaanbod, ondersteuning en/of begeleiding, gebaseerd op de mogelijkheden van de desbetreffende leerlingen. Het aanbod, de ondersteuning en/of de begeleiding zijn gericht op een ononderbroken ontwikkeling van de leerling. De school evalueert periodiek het aanbod het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij. De school heeft in het schoolondersteuningsprofiel vastgelegd wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden in aanvulling op het door het samenwerkingsverband omschreven niveau van basisondersteuning. Voor de leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben, legt de school in het ontwikkelingsperspectief vast hoe het onderwijs wordt afgestemd op de behoefte van de leerling. Eigen aspecten van kwaliteit kunnen worden toegevoegd

4.2 Wat verstaan we onder een leerling met een speciale onderwijsbehoefte

Leerlingen met extra onderwijs en ondersteuningsbehoefte: voorheen zorgleerling

- zijn leerlingen die aanzienlijk meer ondersteuning en aandacht nodig hebben dan de overige leerlingen in de groep
- zijn leerlingen die op cognitief en/of sociaal gebied extra hulp en begeleiding nodig hebben en waarbij een aangepast onderwijsaanbod moet worden geboden.

Wanneer is er ondersteuning nodig:

De volgende criteria worden daarbij gehanteerd:

- Voor groep 1/2: een achterstand of voorsprong van 8 maanden in de ontwikkeling op één of meerdere gebieden.
- Voor groep 3 t/m 8: onvoldoende of extreem hoge scores op enkele opeenvolgende methodegebonden toetsen en/of een V/ E of I+/A+ op één van de CITO toetsen.
- Kinderen met mogelijke of reeds vastgestelde dyslexie en / of dyscalculie.
- Gedragsproblemen die de ontwikkeling van de leerling verstoren en/of problemen opleveren voor de andere kinderen in de groep.
- Een lichamelijke handicap, die belemmeringen op welk gebied dan ook opleveren of kan gaan opleveren.
- Een beperkt verstandelijk vermogen.
- Sociaal - emotionele problemen.

4.3 Ondersteuningsniveaus:

Wanneer eenmaal de behoefte aan ondersteuning is gesignaleerd door de waarnemingen van de leerkrachten en de toets-uitslagen is het van belang dat de juiste ondersteuning wordt gegeven.

De ondersteuning wordt aangegeven op verschillende niveaus. Bij elk niveau is specifieke ondersteuning vereist en zijn er meerdere mensen betrokken.

We gaan uit van de volgende niveaus van ondersteuning in en om de school:

- Niveau 1: algemene ondersteuning voor kinderen zonder specifieke onderwijsbehoeften.
- Niveau 2: extra hulp bij een kleine leerachterstand, die in korte termijn op te lossen is.
- Niveau 3: ondersteuning door middel van een individueel handelingsplan. Het handelingsplan wordt gemaakt na overleg met de IB-er.
- Niveau 4: speciale ondersteuning na raadplegen van externen (gedragsspecialist, orthopedagoog). Het handelingsplan/OPP wordt samen met de IB-er en/of deskundige opgesteld.
- Niveau 5: aanvragen TLV speciaal (basis) onderwijs en SO

Speciale onderwijsbehoeften

Kinderen hebben verschillende onderwijsbehoeften. Om daaraan tegemoet te komen, is het van belang om verschil te maken tussen leerproblemen en gedragsproblemen. In theorie is die scheiding goed te maken, maar in de praktijk is het soms wat lastiger. Het is niet altijd eenvoudig om te zeggen welk kind ondersteuning nodig heeft. Bij leerproblemen zijn vaak objectieve normen te gebruiken, zoals toets resultaten, maar bij gedragsproblemen is er meestal een subjectievere norm nodig. Ook speelt het een rol wat de leerkracht wel of niet aan kan. De ene leerkracht is eerder handelingsverlegen dan de ander. Het gevaar van normen is dat een kind een stempel krijgt, terwijl het daar uiteindelijk niet om gaat. Het gaat erom wat de onderwijsbehoeften van een kind zijn. Bovendien kan het stempelen van kinderen een negatief effect hebben. Het is ook niet de taak van de leerkracht, maar van een orthopedagoog. Om doelmatig in te spelen op de speciale onderwijsbehoeften van de leerlingen is een zorgvuldige aanpak nodig. Die aanpak bestaat uit de volgende stappen:

- Waarnemen. Om goed te signaleren is de intuïtie belangrijk. Ook is het nodig om systematisch te observeren en evalueren.
- Begrijpen. Hierbij is kennis van zaken nodig. Dit kan het beste in overleg met collega's, want iedereen heeft weer een andere deskundigheid. Ook zien zij de dingen soms weer anders.
- Onderwijsbehoeften formuleren. Dit geeft een aanzet voor de leerkracht om oplossingen te bedenken en te kijken wat dit kind nodig heeft om de doelen te bereiken.
- Plannen maken en realiseren. Goede plannen worden vastgelegd, zodat de leerkracht bewust handelt.
- Evalueren. Het is essentieel om te kijken naar de effecten. Zijn de doelen bereikt, of wat moet er veranderen om de doelen alsnog te behalen?

Passend Onderwijs

Scholen hebben de plicht om alle kinderen een passende onderwijsplek te geven. Als het niet kan op de eigen school, dan moet het op een andere school in het samenwerkingsverband. Dit kan een reguliere school zijn, of een school voor speciaal onderwijs. Deze plicht van scholen heet zorgplicht.

4.4 Het verloop van leerling- groepsbesprekingen.

Procedure van de groepsbesprekingen

Er wordt gewerkt met periodes. Er zijn twee groepsplannen per jaar, met vier evaluatie momenten.

Door het werken van de leerkracht met een logboek (kopje uitvoering in ParnasSys) bestaat de cyclus steeds uit plannen, signaleren, analyseren, plannen, opnieuw uitvoeren.

Gedurende de uitvoering kan de behoefte bij de leerkracht ontstaan om zijn bevindingen met collega's te delen.

Het kan daarbij gaan om sociale ontwikkeling, zintuiglijke ontwikkeling, expressie en/ of cognitieve zaken. Als tijdens deze bespreking duidelijk wordt dat de onderwijsbehoeften van het kind onvoldoende duidelijk zijn, wordt er een afspraak gemaakt door de groepsleerkracht met de IB-er.

Samen met de IB-er wordt er dan gezocht naar haalbare oplossingen.

De IB-er zorgt dat de leerkracht vooral reflecteert en nadenkt over het eigen handelen in relatie tot de onderwijsbehoeften van de kinderen.

Leerkrachten analyseren en interpreteren de verzamelde gegevens van de methode gebonden toetsen teneinde zicht te krijgen op de opbrengsten van hun onderwijs, de effecten van hun onderwijsaanbod en de onderwijsbehoeften van hun leerlingen.

Deze gegevens worden beknopt in steekwoorden genoteerd in het groepsplan van ParnasSys, bij uitvoering.

Er vindt 4 keer per jaar een groepsevaluatie plaats. Deze evaluaties vinden plaats in de maanden november, januari, april en juni.

Twee keer per jaar hebben we een onderwijsevaluatie. Deze evaluatie vinden plaats in februari en juni.

Bij de groepsbespreking zijn de leerkracht en IB-er aanwezig. Alle andere betrokkenen worden na afloop geïnformeerd over de uitkomsten en afspraken op de plenaire onderwijsevaluatie in januari en juni.

Leerkrachten beschrijven in het zelfevaluatie document de chronologische volgorde van oa. observaties , afspraken en interventies.

De groepsbesprekingen zijn opgenomen in de jaarplanning van de IB-er.

De leerkracht heeft voorafgaand aan de groepsbespreking een aantal stappen uit de cyclus uitgevoerd en verstrekt minimaal 1 week voor de groepsbespreking de uitkomsten aan de Ib-er.

Tijdens de groepsbesprekingen worden relevante gegevens betrekking hebbend op de sociaal-emotionele ontwikkeling, het gedrag, de taakaanpak, de werkhouding en de motivatie van leerlingen meegenomen in de analyses..

De leerkracht en IB-er dragen beiden gesprekspunten aan voor de groepsbespreking.

De leerkracht voert voorafgaand de groepsbespreking de volgende stappen uit:

1. Gegevens verzamelen.
2. Vorig groepsplan evalueren.
3. Inventariseren welke leerlingen de volgende periode extra aandacht nodig hebben.
4. De specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen benoemen (zie groepsplan en HP/OPP).
5. Leerlingen met gelijke onderwijsbehoeften clusteren op een manier die haalbaar is qua klassenmanagement.
6. Op basis van voorgaande stappen een groepsplan opstellen.

De Ib-er leidt de vergadering.

De groepsleerkracht (i.s.m. IB) maakt een kort verslag van de afspraken en besluiten.

Dit verslag wordt vastgelegd onder HGW (periode I,II,III, IV) in ParnasSys.

De leerkracht is verantwoordelijk voor de uitvoering van de besluiten en afspraken.

De directeur en Ib-er bewaken de gemaakte afspraken.

De groepsbespreking verloopt volgens een aantal vaste gesprekspunten (m.b.t. planmatig werken bijgehouden in groepsplan).

In de groepsbespreking kan het besluit worden genomen om een leerling te bespreken.

De leerkracht formuleert dan een vraag die wordt besproken.

Redenen om een leerling te bespreken:

1. De leerling profiteert onvoldoende van de specifieke aanpak in het groepsplan.
2. De specifieke onderwijsbehoeften van de leerling blijven onduidelijk.
3. Er zijn aanwijzingen of vermoedens van kind kenmerken.

Deze verslaglegging vindt plaats in het HGW groepsbespreking document.

Na afloop van alle groepsbesprekingen uit de cyclus bespreken en analyseren de directeur en IB-er schoolbreed de leeropbrengsten a.d.h.v. de groepsoverzichten en bepalen samen welke vervolgstappen er genomen moeten worden om de kwaliteit te waarborgen. Deze gegevens worden verwerkt in het zelfevaluatie document. (schoolmonitor)

Er wordt vooral gelet op doorgaande lijnen, overgang tussen groepen.

Aan het eind van het schooljaar draagt de leerkracht de groep en de start van de nieuwe groepsplannen over aan de nieuwe leerkracht.

Kinderen die een V of V- scoren komen in aanmerking voor een HP. Meestal zal dit leiden tot een HP bij de vakgebieden lezen/begrijpend lezen, spelling en rekenen.

De kinderen die op hoog niveau I of I+ hebben gescoord bieden we extra uitdaging aan.

4.5 Criteria voor een leerling bespreking.

In de groepsbespreking wordt het besluit genomen om een leerling te bespreken.

Een kind wordt niet pas ingebracht als er grote problemen zijn, achterstanden van meer dan een jaar of als een kind al maanden IV of V-scores heeft.

Er wordt getracht vroegtijdig te signaleren.

De uitval tijdens de methode gebonden toetsen is een criterium om de leerling aan te melden.

Ook worden alle leerlingen aangemeld zijn die tijdens de LOVS-afnamen een niveau IV of V behaalden en waarbij, binnen hun niveau onvoldoende sprake is van progressie, c.q. zakken van een III naar IV of IV naar V. Er wordt gekeken naar de vaardigheidsscore.

In de leerlingbespreking wordt op basis van de begeleidingsvraag van de leerkracht de onderwijsbehoeften van de leerling verhelderd en wordt bekeken hoe de leerkracht in het groepsplan (of HP) aan de onderwijsbehoeften tegemoet kan komen.

4.6 Beslismomenten voor een leerling bespreking:

1. Wat zijn de algemene- en specifieke onderwijsbehoeften van de leerling?
2. Hoe kan aan deze onderwijsbehoefte in het groepsplan tegemoet gekomen worden?
3. Wanneer dit niet in het groepsplan kan worden opgenomen, stelt de leerkracht een individueel handelingsplan in op.
4. De leerkracht kan hulp aan de IB-er vragen bij het opstellen van een HP bij de uitvoering van een groepsplan. De leerkracht formuleert een duidelijke vraag.
5. Als de onderwijsbehoeften van een kind onduidelijk blijven en de school niet in staat is om de behoeften te onderzoeken, kan (na toestemming van de ouders) externe ondersteuning gevraagd worden.
6. Als kind en / of ouders externe begeleiding nodig hebben die niet vanuit school gerealiseerd kan worden , kan in de leerling bespreking het besluit genomen worden dit voor te leggen aan het Stipe team.
7. Als na herhaalde gedocumenteerde inspanningen blijkt dat de school niet in staat is om aan de onderwijsbehoeften van de leerling tegemoet te komen, kunnen (na toestemming van de ouders) de mogelijkheden onderzocht worden om de leerling te verwijzen naar een andere basisschool, naar een school voor speciaal basisonderwijs of naar een school voor speciaal onderwijs.

4.7 Organisatie leerling bespreking:

We hanteren op school een cyclus van “handelingsgericht werken” van 8 tot 10 week.

Op het eind van elke cyclus vindt een groepsbespreking plaats.

De leerling besprekingen vinden plaats tijdens de groepsbesprekingen.

Leerkracht en IB-er maken daarvoor soms een vervolgafpraak.

4.8 Uitgangspunten leerling bespreking:

De begeleidingsvraag van de leerkracht staat centraal en niet de kind kenmerken.

Het gesprek gaat over de onderwijsleersituatie en de interactie van het kind met zijn/haar omgeving , de groep, de leerkracht en de ouders.

We richten ons op beïnvloedbare factoren en op de gewenste situatie.

4.9 Voorbereiding leerling bespreking:

De leerkracht geeft aan wat het doel van de leerling bespreking moet zijn.

De IB-er verzamelt samen met de groepsleerkracht alle informatie over de betrokken leerling (leerling dossier), onderwijssituatie en de thuissituatie.

Benoem stimulerende en belemmerende factoren.

Tevens wordt informatie verzameld over de extra ondersteuning en begeleiding die de leerling schoolintern en schoolextern ontvangen heeft en de resultaten hiervan.

Wanneer de leerling extern besproken wordt , moeten beide ouders hiervoor schriftelijk toestemming geven.

Als er extern stappen gezet gaan worden, coördineert en bewaakt de IB-er deze stappen. De leerkracht participeert actief in de kind bespreking als ervaringsdeskundige en uitvoerder van de begeleiding van het kind.

4.10 Gesprek met ouders over de leerling-bespreking.

Ouders worden geïnformeerd over het doel van de leerling bespreking met de IB'er.

De groepsleerkracht voert het gesprek met de ouders.

In bepaalde gevallen kan de groepsleerkracht samen met de Ib-er het gesprek voeren.

De groepsleerkracht maakt een kort en bondig verslag van het gesprek.

4.11 Gesprek met de ouders na afloop van de leerling-bespreking:

Ouders worden geïnformeerd over de uitkomsten, afspraken en besluiten uit de leerlingbespreking.

De groepsleerkracht voert het gesprek. In het geval dat er extern stappen gezet gaan worden, kan de IB-er bij het gesprek aanwezig zijn.

De groepsleerkracht maakt een kort verslag van het gesprek, dat in het (digitaal) leerlingendossier bewaard wordt.

Het verslag wordt (soms) door ouders ondertekend. Wanneer er concrete afspraken in staan.

4.12 Opstellen individueel handelingsplan:

Een individueel HP voor spelling, lezen of rekenen wordt incidenteel opgesteld als uit de leerling-bespreking blijkt dat de leerling (herhaald) onvoldoende profiteert van het groepsplan en /of als de bijzondere aanpak van de leerling onvoldoende gespecificeerd kan worden in het groepsplan.

Het HP is een onderdeel van en een bijlage bij het groepsplan en is erop gericht dat de leerling in de volgende periode weer kan profiteren van het groepsplan.

4.13 Wie stelt het HP op en voert dit uit?

De leerkracht stelt het plan op .

De leerkracht kan ondersteuning vragen bij de IB-er.

De groepsleerkracht bespreekt het plan met de ouders.

Ouders ondertekenen het plan voor akkoord.

De groepsleerkracht voert het plan uit.

Na afronding wordt het geëvalueerde plan ondertekend door ouders en aan Iln in ParnasSys gehangen.

We verantwoorden de laagste V en V- scores.

Een V leerling is een leerling met speciale onderwijsbehoeftes.

Leerlingen met IV volgen we nauwkeurig door hen in de intensieve groep te plaatsen.

Soms moet zij aangemeld worden bij de Stipe.

Leerkracht en IB-er bepalen in overleg of er voor deze leerlingen een handelingsplan gemaakt wordt.

4.14 Dossier vorming van groepsplannen en handelingsplannen.

- Na 10 weken wordt het plan geëvalueerd en besproken met IB-er en ouders.

- Een afgesloten plan wordt na ondertekening door ouders bewaard in het dossier van de leerling en digitaal in ParnasSys.

- Bij verlenging van een individueel handelingsplan worden de gegevens aangevuld in de volgende periode.

4.15 Eigen leerlijn.

Wanneer blijkt dat een kind gedurende langere tijd extra ondersteuning nodig heeft, kan het kind voor bepaalde onderdelen een aparte leerlijn aangeboden krijgen.

Er is dan geen sprake meer van een handelingsplan maar van een individuele leerlijn.

Alvorens leerlingen een eigen leerlijn binnen de school volgen, is advies vereist van een extern deskundige. We kunnen dan denken aan medewerkers van de Stipe.

4.16 Ontwikkelingsperspectief (OPP).

Wet en regelgeving ontwikkelingsperspectief (OPP)

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften blijken de meeste vooruitgang te boeken als zij zo lang mogelijk bij het programma van hun basisgroep worden gehouden, zo nodig met geïntensiveerde oefening en instructie (convergente differentiatie). Dit streven wij als school ook na maar toch zijn er leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften waarbij dit op termijn niet meer lukt.

De Wet Passend Onderwijs verplicht reguliere basisscholen om binnen 6 weken een Ontwikkelperspectiefplan (OPP) op te stellen voor leerlingen die extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband ontvangen bovenop de basisondersteuning die school biedt. Voor andere leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften kan het nuttig zijn een OPP op te stellen.

Volgens de wet moet het ontwikkelingsperspectief in ieder geval bevatten:

- De te verwachten uitstroombestemming van de leerling.
 - De onderbouwing van de verwachte uitstroombestemming van de leerling. De onderbouwing bevat tenminste een weergave van de samenhangende belemmerende en bevorderende factoren die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling. Het gaat hier om kindgebonden factoren en omgevingsfactoren die het onderwijsproces kunnen beïnvloeden en die (mede) bepalen of een leerling een bepaalde uitstroombestemming kan bereiken.
 - De ondersteuning en begeleiding als handelingsgericht arrangement en, indien aan de orde, de afwijkingen van het onderwijsprogramma.
 - De school dient tenminste één maal per schooljaar de voortgang en aanpak van de leerling met zijn/haar ouders te bespreken. Het overleg van de school met de ouders is op overeenstemming gericht.
- N.B. Ouders hebben een wettelijk instemmingsrecht op het handelingsdeel (ondersteuning en zorg) van het OPP.

Het ontwikkelingsperspectief plan bestaat uit de verplichte onderdelen; een ontwikkelingsdeel, een planningsdeel en een evaluatiedeel. De verplichte uitstroombestemming is ook hierin opgenomen. Het ontwikkelingsperspectief speelt een centrale rol in het cyclische proces van planmatig handelen. Gedurende het onderwijsleerproces wordt de ontwikkeling van de leerling nauwkeurig gevolgd. Minstens 1 maal per jaar wordt het ontwikkelingsperspectief met de ouders geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie worden, indien nodig, extra maatregelen getroffen om de leerling op de koers van de beoogde uitstroombestemming te houden of wordt het ontwikkelingsperspectief bijgesteld. School heeft de ruimte om de uitstroombestemming in het ontwikkelingsperspectief in de loop van de schoolperiode van de leerling te verfijnen. Naarmate de schoolloopbaan vordert en op basis van de voor leerlingen verplichte voortgangsregistratie meer gegevens beschikbaar komen over de ontwikkeling van de leerling, zal de keuze voor een uitstroombestemming en de afweging daarbij eenduidiger zijn.

Waarom werken met een OPP

Het plaatsen van een leerling in een OPP heeft consequenties voor de betreffende leerling (en leerkracht), die deels onomkeerbaar zijn.

Vaak stellen basisscholen de vraag vanaf welke (didactische) leeftijd men keuzes in doelen kan maken en dus voor een deel kan afwijken van het reguliere aanbod. Hierop is geen eenduidig antwoord mogelijk, maar wel een operationeel antwoord: eerst intensiveren en pas later, indien nodig, dispenserend. De school kiest daarom om eerst het basisaanbod te intensiveren. Denk aan meer instructie- en verwerkingstijd. Juist omdat de toekomstige ontwikkeling zo moeilijk te voorspellen is, is het belangrijk alle opties zoveel mogelijk open te houden. Pas als langdurige intensivering telkens onvoldoende resultaat heeft – in de regel is de leerling dan enkele leerjaren verder – breekt het moment aan dat doelen die niet essentieel zijn voor

de uitstroombestemming vervallen (dispenseren), zodat de school alle leertijd kan besteden aan doelen die wel relevant zijn. Dit moet niet te vroeg gebeuren, want door te dispenseren worden uitstroommogelijkheden definitief geblokkeerd. Maar het moet ook niet te laat, dat levert alleen maar frustratie op voor leerling en leerkracht. Het bepalen wanneer een uitstroombestemming echt definitief is kan per leerling verschillen. Voor sommige leerlingen al in groep 5, voor andere leerlingen pas in groep 7.

Het traject voorafgaand aan het opstellen van een ontwikkelperspectiefplan (OPP)

Het reguliere basisonderwijs stelt een OPP slechts voor een beperkt aantal leerlingen op. In de besluitvorming om een OPP voor een leerling op te stellen zijn drie situaties te onderscheiden:

1. Ouders melden een leerling aan bij school. In nauw overleg met ouders wordt extra ondersteuning bij het samenwerkingsverband aangevraagd b.v. omdat een leerling een lichamelijke, visuele, auditieve of verstandelijke beperking heeft.
2. Het lukt school aantoonbaar niet om binnen haar basisondersteuning tegemoet te komen aan de specifieke onderwijsbehoeften van een leerling die al langere tijd op school verblijft. School vraagt extra ondersteuning van het zorgverband en deze wijst extra ondersteuning toe.
3. Gelet op de leerontwikkeling van een leerling besluit school voor één of meer vakgebieden een OPP op te stellen zonder extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband. School is dit qua regelgeving niet verplicht maar acht het gezien de leerontwikkeling nodig.

Betrekken van ouders en leerlingen bij het opstellen van het OPP

Bij het opstellen van een OPP neemt de leerkracht samen met de interne begeleider een centrale positie in. Een goede samenwerking tussen school en ouders, het sociaal- emotioneel functioneren, de werkhouding en de schoolprestaties van leerlingen hangen samen.

Het is daarom essentieel dat ouders betrokken worden bij het opstellen van het OPP want;

- Ouders hebben recht op informatie over waar de school naartoe werkt en wat de school aanbiedt om het OPP te realiseren.
- Ouders kunnen school relevante informatie bieden over welke factoren belemmerend en/of stimulerend werken op de ontwikkeling van hun kind.
- Ouders kunnen school in belangrijke mate ondersteunen bij het realiseren van het OPP.
- Minstens eenmaal per schooljaar worden voortgang en aanpak van de leerling besproken, waarbij de bespreking op overeenstemming is gericht. Groei van de leerling in de afgelopen periode en wat deze groei betekent voor de uitstroombestemming kan (grafisch) aan ouders getoond worden. Ouders kunnen hierbij hun verwachtingen uitspreken en nagegaan wordt of deze overeenkomen met de verwachtingen van school. Is het aanbod de afgelopen periode tot ieders tevredenheid en vervolgens kunnen de aanpassingen in aanpak en de doelen voor de komende periode vastgelegd worden.

Betrekken van de leerling bij het opstellen van het OPP.

Onderdeel van het werken met een OPP is het regelmatig voeren van een leerling gesprek. Dit is van belang want:

- De leerling kan relevante informatie geven voor de analyse van de situatie en het benoemen van zijn onderwijsbehoeften.
- De leerling voelt zich meer competent.
- Door het samen formuleren van doelen en het bedenken van een effectieve aanpak vergroot de motivatie van de leerling.
- Leerkracht en intern begeleider krijgen feedback van de leerkracht over welke aanpak wel of niet werkt.

De vorderingen die gemaakt zijn worden met de leerling besproken. Met name de successen worden benoemd, leerlingen met een OPP hebben vaak al veel faalervaringen en succeservaringen kunnen leerlingen opnieuw motiveren.

Het uitvoeren van het OPP

Uitgangspunt bij het opstellen van het OPP is dat het qua instructie, organisatie en klassenmanagement uitvoerbaar is voor de leerkracht. De ondersteuningsbehoeften van de leerkracht is dan ook een belangrijk aandachtspunt.

De uitvoering van het OPP vindt voor een belangrijk deel binnen het periodeplan plaats.

- Leerlingen die extra ondersteuning van het samenwerkingsverband ontvangen maar zich qua leervorderingen normaal ontwikkelen doen volledig mee met het regulier aanbod in het groepsplan. Er is dan aandacht nodig voor leergebied overstijgende doelen ten aanzien van sociaal- emotioneel functioneren, gedrag en/of werkhouding.
- Als doelen en/of onderwijsaanbod op onderdelen afwijken van de groep, dan doen leerlingen zoveel mogelijk mee binnen het groepsplan. In het geval van dispensereren doen ze op bepaalde onderdelen niet binnen het groepsplan mee of op een ander niveau.
- Soms is voor een leerling met een OPP naast het groepsplan een aanvullend aanbod nodig. Het sluit aan bij wat de leerling in het groepsplan aangeboden wordt. Dit moet men niet zien als een geheel eigen programma maar als afwijking en/of aanvulling op de leerlijn en het aanbod voor alle leerlingen.

NB. In het geval van duo- leerkrachten mag het duidelijk zijn dat er veel aandacht nodig is voor een goede afstemming en taakverdeling.

Soms komt school na veel inspanning, in samenwerking met de ouders tot de conclusie dat zij, ook met extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband, onvoldoende in staat is om het OPP te realiseren, gelet op de aard, frequentie en intensiteit van de onderwijsbehoeften van de leerlingen. In dergelijk geval kan, in nauw overleg met ouders, in de zorgvergadering/ leerlingbespreking of onderwijsevaluatievergadering besloten worden om binnen het samenwerkingsverband de mogelijkheden tot plaatsing op een sbo of so te onderzoeken.

4.17 Ondersteuningsteam de Stipe.

In de leerlingbespreking kan op basis van uitgevoerde handelingsplannen en evaluaties besloten worden een extern deskundige in te schakelen om de onderwijsbehoeften van de leerling te achterhalen. Ouders hebben ook het recht om een extern onderzoek op eigen initiatief te laten plaatsvinden. Dit gaat dan buiten school om. De kosten voor een dergelijk onderzoek zijn dan ook geheel voor rekening van de ouders.

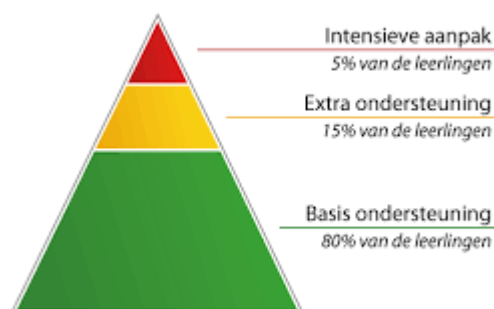
Procedure aanvraag ondersteuning bij de Stipe.

-leerkracht vraagt toestemming aan ouders om een hulpvraag bij de Stipe neer te leggen , deze aanvraag wordt door beide ouders en school ondertekend.

De Stipe bepaalt na de aanvraag :

-wie het HGW traject gaat volgen/meelopen op- school.

Leerlingen met ernstige meervoudige beperking kunnen meteen door verwezen worden naar de Commissie van Advies PO Friesland.



5 De taken van de IB-er

5.1 De taken van de IB-er (algemeen)

De taken zijn op te splitsen in een aantal onderdelen. De indeling en beschrijving zijn ontleend aan de voorbeeldfunctieomschrijving van LBib (Landelijke beroepsgroep interne begeleiding).

De IB-er is actief op drie niveaus: de coördinatie van de gehele leerlingenzorg, het begeleiden en coachen van individuele leerkrachten en het taakgebied dat alles te maken heeft met de externe relaties die de school op ondersteuningsgebied heeft. Op elk van deze drie terreinen heeft de IB-er verschillende taken en activiteiten.

Coördinatie van de gehele leerlingenondersteuning

Het eerste is de coördinatie van de leerlingenzorg in de school.

Veelal zien we de leerkrachten hierin zelfstandig steeds meer taken vervullen en dat de IB-er vooral coördineert en overzicht houdt. Hoewel de specifieke ondersteuning voor lln in de scholen de afgelopen jaren enorm is toegenomen mogen we constateren dat leerkrachten veel vaardiger zijn geworden in het signaleren, het omgaan met verschillen, het schrijven en uitvoeren van handelingsplannen enzovoort.

Begeleiden en coachen

Een volgend taakgebied is het begeleiden en coachen van individuele leerkrachten.

Probleem verkennende gesprekken, groepsbezoeken, samen afstemmen van groeps- of leerling aanpak, maken deel uit van dit gebied. Ook de coaching van leerkrachten, een stap verder dan begeleiden heeft een plek gekregen in het takenpakket van de IB-er. Eén duidelijke visie op taakverdeling IB-er en directie, maar ook op coaching als interne begeleider is hierbij gewenst. Flitsbezoeken worden in dit kader toegepast. Naast het begeleiden van individuele leerkrachten hebben IB-ers ook een teamgerichte taak. Het bespreken en analyseren van schooloverzichten bij toetsen, het signaleren van trends, groeps- en leerling besprekingen en intervisie vallen hieronder. Onder innoverende taken vallen beleid, schoolontwikkeling, visie en adviseren over nascholing.

Externe relaties

Tot slot is er het taakgebied dat alles te maken heeft met de externe relaties die de school op ondersteuningsgebied heeft.

Wanneer de extra inspanningen door school niet helpen is het tijd de vraag voor te leggen aan het boven schoolse team.

Het ondersteuningsteam primair onderwijs Zuid Oost Friesland is een laagdrempelig organisatie waar men als school, ouders en leerlingen terecht kunnen met hun vragen.

Voor de werkwijze van het ondersteuningsteam van de Stipe kan de site geraadpleegd worden.

De taak van de IB-er is om (samen met de directeur) ervoor te zorgen alle ondersteuningsmogelijkheden optimaal te benutten. Zodat er voor elk kind een passend aanbod is en de leerkracht ook in staat is elk kind passend onderwijs te bieden.

DIB

Directie – IB overleg en ondersteuning

5.2 Functieomschrijving

Coördinatie van de gehele leerlingenondersteuning

Ondersteuning in de klas

De IB-er ondersteunt de leerkracht in de klas. Zowel voor de groep als voor de individuele leerling.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Didactisch en pedagogisch handelen;
- klassenmanagement;
- de ontwikkeling 'partnerschap' met ouders;
- het formuleren van onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van een leerling en handelingsvragen van de leerkracht;
- het werken met individuele en groepsplannen (opstellen, uitvoeren en evalueren) en het omgaan met specifiek gedrag;
- het verwerken van adviezen van de hulpverlening in handelingsplannen;
- omgaan met professionals in de klas.

Ondersteuning in de school

De leerkracht kan alleen dan voor elk kind een passend onderwijsaanbod realiseren, als er op schoolniveau voldoende ondersteuning is. De IB-er zorgt (samen met de directeur) voor het realiseren van een goede ondersteuningsstructuur. Voorbeelden hiervan zijn:

- het maken van een jaarplanning inclusief toets kalender en het actueel houden van het ondersteuningsplan;
- coördineren en begeleiden van de leerlingenbesprekingen en groepsbesprekingen inclusief verslaglegging en vastleggen van gemaakte afspraken in het HGW groepsbespreking document;
- het uitvoeren van taken i.v.m. de leerlingvolgsystemafname: coördineren van de afname, controleren, gesprekken met de schoolleiding, enz.
- ondersteunen van de directie bijv. informeren, overleg, sparren, enz.
- het aansturen van het proces van analyseren en waarderen van opbrengsten op leerling- groeps- en schoolniveau. (zelfevaluatie document in te vullen door directie, IB en leerkrachten), besprekingen liggen procedureel vast en worden weggezet in werksessies; planmatige uitvoering gemaakte afspraken worden aangestuurd en gevolgd;
- het bijhouden van leerling dossiers;
- het coördineren van de specifieke aanpak rond leerlingen (door Stipe medewerkers, logopedist, gebiedsteam, et cetera) op school;
- het benutten van de voorschoolse informatie
- zorg dragen voor een goede overdracht tussen toeleverende en afnemende collega's en een goede overdracht naar het VO (samen met de leerkracht van groep 8);
- inzicht in de sociale kaart;
- het organiseren van scholing over thema's als b.v. het omgaan met lastig gedrag en klassenmanagement;
- het ondersteuningsbeleid (ism directie en team) van de school (mee) formuleren;
- het omgaan met privacy gevoelige informatie;
- het bijhouden van allerlei ontwikkelingen en vakliteratuur en het actueel houden van de orthotheek;
- invullen van het DHH (ism leerkracht) en aanmelden van leerlingen bij het Comprix College.

Het begeleiden en coachen

- Het overdragen van kennis over leerlingenondersteuning aan collega's binnen de school en het begeleiden van nieuwe leerkrachten m.b.t. de ondersteuning binnen de groep en registratie van toetsen;

- Het volgen van collegiale consultaties
- het ondersteunen van collega's bij het zoeken van specifiek lesmateriaal;
- het adviseren van collega's over leerlingen met speciale onderwijsbehoeften, didactische vragen, e.d. ;
- het begeleiden en coachen van collega's bij het interpreteren van gegevens over de ontwikkeling van leerlingen, het opstellen en uitvoeren van groepsplannen/handelingsplannen en het bewaken van het vervolg daarop;
- het begeleiden en coachen van collega's in het afnemen van diagnostische toetsen en het invullen van observatieformulieren;
- het observeren van klassensituaties teneinde advies te geven aan de collega's voor aanpak van een leerling met een speciale onderwijsbehoefte;
- het ondersteunen van collega's in de contacten met ouders/verzorgers van leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte;
- het coördineren en bijwonen van gesprekken van de leerkracht met orthopedagoog of psycholoog, en ouders.

De externe relaties

Wanneer de extra inspanningen door de school niet helpen, is het tijd de vraag voor te leggen aan het Stipe team.

6 Betrokkenheid van ouders

Ouderbetrokkenheid is de betrokkenheid van ouders bij de opvoeding en het onderwijs van hun eigen kind, thuis en op school. Dit is iets anders dan ouderparticipatie, waarbij het gaat om de actieve deelname van ouders aan activiteiten op school.

Het doel van de betrokkenheid van ouders is om het welzijn, de werkhouding, de motivatie, het sociaal-emotioneel functioneren en de leerprestaties van de leerlingen te verbeteren. Hiervoor is een constructieve samenwerking nodig tussen ouders en school en een positieve en respectvolle relatie tussen ouders en school. Dit zal ontstaan doordat ouders en leerkrachten weten welke verwachtingen zij van elkaar en van zichzelf mogen hebben binnen de samenwerking. Door de goede samenwerking tussen school en ouders, zal er eenduidigheid en een bundeling van krachten ontstaan, wat tot een effectieve aanpak leidt.

6.1 De oudergesprekken

Om het doel van de ouderbetrokkenheid te bereiken maken leerkrachten en ouders gedurende de schoolcarrière van de leerlingen gebruik van elkaars kennis en ervaring door regelmatig in gesprek te gaan met elkaar, waarbij ouders worden gezien als ervaringsdeskundigen en de leerkrachten als onderwijsprofessionals.

Tijdens de gesprekken wordt er informatie uitgewisseld over de ontwikkeling van de leerling in het kader van de gestelde doelen of over de bepaalde gebeurtenissen thuis of op school; de leerkracht en ouders analyseren samen de situatie rondom het kind. Vervolgens worden de onderwijsbehoeften door ouders en leerkracht besproken, waarna gezamenlijk nieuwe doelen worden opgesteld. Om deze doelen te behalen, zoeken ouders en leerkracht samen naar oplossingen en concretiseren deze. Ook worden verwachtingen naar elkaar uitgesproken. Er wordt besproken of deze verwachtingen reëel zijn en welke verwachtingen ouders, school kunnen waarmaken en welke niet. Aan het eind van het gesprek maken de leerkrachten en de ouders afspraken met elkaar. Van de gegeven informatie en de gemaakte afspraken wordt een verslag gemaakt.

6.2 Het aanmeldingsgesprek

Kinderen die 4 jaar worden, zijn vanaf dat moment welkom bij ons op school. Is het kind 3 jaar en 10 maanden dan mag het alvast 5 maal een dagdeel of hele dag op school komen om te wennen. Ouders kunnen hierover afspraken maken met de desbetreffende leerkracht.

Op de eerste schooldag van de maand, die volgt op de maand waarin het kind 5 jaar is geworden, is het leerplichtig.

Wij vinden het prettig om bij een eerste kind van het gezin eerst een kennismakingsgesprek te hebben. Er wordt dan het een en ander over de school verteld en de school wordt bezichtigd. Voor het inschrijven van een leerling is een formulier nodig dat via de school te verkrijgen is.

Wij schrijven nieuwe kinderen in. Dan volgt een onderzoeksperiode, deze periode duurt maximaal 10 weken (6 + 4 weken). In die periode bekijken we (door observatie, onderwijskundig rapport en onderzoeken) of wij wel dat onderwijs kunnen bieden wat het kind nodig heeft. Als wij tot de conclusie komen dat een kind meer specialistische hulp nodig heeft dan wij kunnen bieden, gaan we samen met de ouders op zoek naar een oplossing.

Gedurende het aanmeldingsgesprek geeft de directeur informatie over de visie van de school, de organisatie en over de inhoud en de kwaliteit van het onderwijs. Ook wordt de visie op ouderbetrokkenheid besproken. De ouders geven informatie over hun kind en motiveren hun keuze voor de school. Daarnaast geeft de directeur een rondleiding door de school, waarbij er kennis wordt gemaakt met diverse teamleden.

6.3 De informatieavond

Aan het begin van het schooljaar is er een informatieavond voor ouders. Tijdens deze avond informeren de leerkrachten de ouders over praktische zaken in de klas.

6.4 De 10-minuten gesprekken

Vier keer per jaar wordt er een overleg met u over uw kind(eren) georganiseerd. De contactmomenten: oriëntatie (start) gesprek (sept.), ouder-kindgesprek (nov.), rapport/cito/VO gesprek (febr.), rapport gesprek (juni). U kunt zich daarvoor aanmelden door uw naam bij een datum en tijd te zetten. Het schema komt een paar weken van te voren bij de ingang van de lokalen te hangen. Via de nieuwsbrief/klasbord melden we u wanneer u kunt intekenen. De overleggen kunnen 's middags en 's avonds plaats vinden. U of de school hoeft niet te wachten tot deze georganiseerde overleggen. Er zijn altijd mogelijkheden om tussendoor ook met elkaar in gesprek te zijn. De school adviseert u hiervoor wel een afspraak te maken, zodat u verzekerd bent van de beschikbaarheid van de desbetreffende leerkracht of directeur. Tijdens de gesprekken wordt gebruik gemaakt van doelgerichte formulieren. Leerkrachten kunnen daarop kort weergeven wat er met ouders is besproken en de reactie van de ouders daarop. Tijdens het gesprek maken leerkrachten gebruik van de grafieken van LOVS Cito uit het leerlingen dossier, observaties, methode gebonden toetsen en welbevinden. Ouders kunnen zich zo een duidelijk beeld vormen waar hun kind staat ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

6.5 Tussentijdse gesprekken

N.a.v. het kennismakingsgesprek, de 10-minuten gesprekken of n.a.v. gebeurtenissen thuis en/of in de klas kunnen er tussentijdse gesprekken gehouden worden. Het initiatief voor deze gesprekken ligt bij de groepsleerkracht of bij de ouders.

Gedurende het gesprek wordt er informatie uitgewisseld over ontwikkeling van de leerling in het kader van de gestelde doelen of over de bepaalde gebeurtenissen thuis of op school. De onderwijsbehoeften worden door ouders en leerkracht besproken, waarna gezamenlijk nieuwe doelen worden opgesteld. Er worden afspraken gemaakt op welke manier school of thuis de gebeurtenissen thuis of op school kunnen beïnvloeden. Deze gesprekken worden vastgelegd als notitie.

6.6 Gesprekken rondom leerlingen met extra onderwijsbehoeften

In principe worden alle gesprekken met ouders over de ontwikkeling van hun kind met de groepsleerkracht gehouden. Wanneer ouders en de groepsleerkracht verschillende ideeën hebben over de aard, verklaring en aanpak van de situatie rondom een leerling kan de hulp van IB-er of directeur ingeroepen worden. Zij kunnen dan helpen bij de voorbereiding van het gesprek. Ook kan er voor gekozen worden dat IB-er of directeur tijdens het gesprek aanwezig zal zijn. De leerkracht en beide ouders voeren het gesprek, terwijl IB-er of directeur eventueel aanvullingen geeft.

Gesprekken specialisten* en ouders

Wanneer er gesprekken zijn met specialisten en ouders is het meest wenselijk dat IB-er én leerkracht hierbij aanwezig zijn. Soms is het qua planning niet mogelijk dat beiden aanwezig zijn, in dat geval is er tenminste één van beiden aanwezig. Tijdens het gesprek wordt er informatie uitgewisseld rondom het traject waarin de leerling zit.

6.7 Oudercontact bij scheiding van ouders

Op onze school hanteren wij het protocol "gescheiden ouders". In dit protocol staat duidelijk omschreven op welke wijze de school wettelijk verplicht is informatie met gescheiden ouders uit te wisselen.

De school heeft primair het belang van het kind voor ogen en is onpartijdig ten aanzien van problematiek die met de scheiding van de ouders te maken heeft. Informatie over het kind zal niet aan anderen dan aan ouders

worden verstrekt. Uitzonderingen op die regel gelden onder andere voor instanties als het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en de schoolarts.
Zie “Protocol gescheiden ouders” .

7 Dossiervorming

7.1 AVG

Welke gegevens bewaart de basisschool over mijn kind?

www.rijksoverheid.nl

De basisschool bewaart verschillende gegevens over uw kind in een leerlingdossier. Over de leerresultaten en aanwezigheid bijvoorbeeld. U en de school mogen deze gegevens inzien. In speciale gevallen mogen anderen dat ook. Bijvoorbeeld in een noodsituatie of bij een vermoeden van kindermishandeling.

Leerlinggegevens

De basisschool houdt van elke leerling een leerlingdossier bij. Daarin bewaart de school:

- gegevens over inschrijving en uitschrijving;
- gegevens over afwezigheid;
- adresgegevens;
- gegevens die nodig zijn om het leerlinggewicht vast te stellen.

Ook de volgende gegevens mag de school bewaren:

- gegevens over de vorderingen en de resultaten van uw kind;
- gegevens over de gezondheid die nodig zijn voor eventuele speciale begeleiding of voorzieningen;
- gegevens over de ondersteuningsbehoefte, als uw kind die heeft.

Bewaren leerlinggegevens

De basisschool mag de meeste gegevens nog 2 jaar bewaren, nadat uw kind van school is gegaan. De basisschool moet langer bewaren:

- gegevens over verzuim en in- en uitschrijving (5 jaar na vertrek);
- gegevens over een leerling die naar een school voor speciaal onderwijs is doorverwezen (3 jaar na vertrek).
- Adresgegevens van (oud-)leerlingen mag de school bewaren voor het organiseren van reünies.

Inzage en correctie leerlinggegevens

Als ouder heeft u het recht om de gegevens over uw kind in te zien (inzagerecht). U maakt hiervoor een afspraak met de school. Terwijl u de gegevens inziет, blijft iemand van de school aanwezig. Als ouder heeft u ook correctierecht. U kunt de school vragen verkeerde gegevens in het leerlingdossier van uw kind te verbeteren of te verwijderen. Heeft u geen ouderlijk gezag meer, bijvoorbeeld na een echtscheiding? Ook dan moet de school u inzage geven in de leerlinggegevens over uw kind. Dit staat in het Burgerlijk Wetboek. U moet dan zelf de directeur van de school om deze informatie vragen.

Inzage leerlinggegevens door anderen

Soms is de school verplicht om informatie over uw kind aan bepaalde deskundigen te geven. Bijvoorbeeld:

- medewerkers in het voortgezet onderwijs (vo) of het speciaal basisonderwijs (sbo): wanneer uw kind de basisschool verlaat;
- hulpverleners: bijvoorbeeld bij noodsituaties of vermoedens van kindermishandeling;
- Inspectie van het Onderwijs (IvhO).
- In andere gevallen moet u als ouder eerst toestemming geven.

Zie tijdelijke handreiking bewaartermijnen 1.0 PO Raad

Leerlingdossier

Op school is voor elk kind een schriftelijk leerling-dossier aanwezig.

Deze hangmap gaat de hele schoolloopbaan met het kind mee.

Leerlingmap/dossierkast.

Hangmappen, elke groep een andere kleur.

Inhoud: leerling gegevens en vertrouwelijke informatie

Hangmappen per leerling in alfabetische volgorde op achternaam per groep.

1. Leerling gegevens.
 - inschrijfformulieren
 - medische gegevens
 - religieuze gegevens, waar van belang
2. Oudergesprekken/leerling gesprekken (digitaal).
3. Handelingsplan en OPP's (ondertekend/digitaal)
4. Verslagen van externe deskundigen (digitaal)
 - onderzoeken
 - observaties
 - logopedie
5. Overige informatie:
 - gegevens Peuterspeelzaal
 - gegevens kinderdagverblijf

De groepsleerkracht en interne begeleider zijn samen verantwoordelijk voor de inhoud van de leerling-dossiers. De inhoud van de map wordt nadat een kind de school heeft verlaten nog 5 jaar bewaard in een afgesloten kast.

Klassenmap

Naast de leerling-dossiers heeft de groepsleerkracht een "klassenmap".

In deze map is informatie te vinden over de dagelijkse organisatie, dag planning, geplande ondersteuning.

Ondersteuning: Groepsplannen, handelingsplannen en OPP's zijn digitaal..

A. Algemeen

1. Leerlingenlijst.
2. Noodnummers.
3. Plattegrond van de klas.
4. Informatie voor de invaller (met o.a medicijngebruik en inlogcodes).
5. Pleinrooster.
6. Calamiteitenplan.
7. Specifieke afspraken van de groep.
8. Afspraken mbt het continuurooster.
9. Takenverdeling duo + team (document).
10. Jaarrooster (diverse vergaderingen).
11. Gymrooster.
12. Toets kalender LOVS Cito.
13. HGWplanning periodes.
14. Wachtwoorden computers.

B. Logboek

1. Jaarplanning leerstof.
 - Wereld in getallen.
 - Taal: Staal
 - Spelling: Staal
 - Planning Estafette.
2. Weekrooster ParnasSys
3. Weekplanning (format)
4. Inzet onderwijsassistent
5. Inzet externe hulp (o.a. Logopedie, dyslexiebehandeling).

C. Ondersteuning is digitaal weergeven.

Toetsmap (digitaal)

Voor elke groep is een toetsmap aanwezig (overgangsfase).

Van de registratie van een methode gebonden toets bewaart de leerkracht de analyse van de desbetreffende toets in uitvoering groepsplannen digitaal of in toetsmap zelf. De interventies worden in de klassenmap weergegeven op het zorgblad bij de dagelijkse voorbereiding.

De indeling is als volgt:

Indeling groep 1 en 2.(in groepsmap opgenomen)

1. Groepsoverzicht uit Parnassys (namenlijst).
2. Onderlegger rekenen e3n taal, zie leerlijnen ParnasSys.
3. Cito LOVS M groepsoverzicht toets + analyse.
4. Cito LOVS E groepsoverzicht toets + analyse.
5. Zien + analyse.

Indeling groep 3. (in de groepsmap opgenomen)

1. Groepsoverzicht uit Parnassys (namenlijst).
2. Toetsen Veilig Leren Lezen (+ analyse).
3. Dictée Veilig leren lezen (+analyse).
4. Rekentoetsen De wereld in getallen.
5. Leskracht: regenboogkist groep 3.
6. Cito LOVS M groepsoverzicht toets + analyse.
7. Cito LOVS E groepsoverzicht toets + analyse.
8. Zien + analyse (HGW I).

Indeling groep 4 t/m 8. (in de groepsmap opgenomen)

1. Groepsoverzicht uit Parnassys (namenlijst).
2. Lezen:
 - a. Nieuwsbegrip (analyse in groepsplan begr.lezen).
 - b. Blits (+ analyse in groepsplan begr.lezen)
 - c. Cito LOVS M groepsoverzicht toets DMT, AVI, begrijpend lezen+ analyse.
 - d. Cito LOVS E groepsoverzicht toets DMT, AVI, begrijpend lezen+ analyse.
3. Taal:
 - a. Toetsen Staal(+ analyse ParnasSys).
 - b. Toetsen Spelling Staal (+ analyse ParnasSys).
 - c. Cito LOVS M groepsoverzicht toets spellen, werkwoordspellen + analyse.
 - d. Cito LOVS E groepsoverzicht toets spellen, werkwoordspellen + analyse.
4. Rekenen
 - a. Toetsen rekenen De wereld in getallen (+ analyse in ParnasSys.
 - b. Cito LOVS M groepsoverzicht toets rekenen + analyse.
 - c. Cito LOVS E groepsoverzicht toets rekenen + analyse.
5. Leskracht (groep 3,4, 5, 6,7,8).
6. Zien + analyse (HGW I)

8 Protocollen en richtlijnen

8.1 Het leesprotocol

Om potentiële risicolezers vroegtijdig te kunnen signaleren maken we gebruik van het leesprotocol van het Expertisecentrum (<http://www.expertisecentrumnederlands.nl/>). De daarin opgenomen afspraken focussen zich op de groepen 1, 2 en 3, omdat we van vroegtijdige hulp meer resultaten verwachten. Per leerling wordt er een volgljst bijgehouden door de groepsleerkracht van groepen 1 t/m 3. Het LOVS sluit hier op aan.

In groep 3 wordt gewerkt met Veilig Leren Lezen. In de groepen 4 t/m 6 wordt gewerkt met Estafette en herhaald lezen met Vloeiend en Vlot lezen, zodat een doorgaande lijn is gewaarborgd.

Ons leesprotocol bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Info bij de instap in groep 1 – eerste weken in groep 1 over de spraakontwikkeling: warme overdracht Peuters.
2. Logopedische screening, gedurende groep 1
3. Volgen van de spraaktaalontwikkeling, leerlijnen in ParnasSys 0-7
4. Afname van de Fonemische Analysetest – juni groep 2; opzoeken en opslaan in bijlage
5. Cito ‘Taal voor kleuters’ – midden groep 2;
6. Vroegtijdig opsporen van risicolezers - eind groep 2; d.m.v. afname toetsen uit het dyslexie protocol: auditieve analyse en synthese letters benoemen, kleuren toets. Ook nemen we de fonemische analyse toets af.
7. Inbrengen leesresultaten groep 3 in de groepsbespreking – zomer t/m februari groep 3;
8. De herfstsignalering – na 8 weken in groep 3 of na kern 3;
9. De wintersignalering als alle letters zijn aangeboden in groep 3;
10. De lentesignalering na kern 8.
11. De eindsignalering na kern 11.
12. Het afnemen van de gangbare leerlingvolgsysteemtoetsen.

8.2 Dyslexieprotocol

***Aanpak /beleid rond doorverwijzen voor onderzoek en diagnose**

De scholen van Comprix gebruiken het Master Plan Dyslexie bij het signaleren van dyslectische kenmerken. Leerlingen worden in hun lees- en spellingontwikkeling gevolgd aan de hand van de hierboven genoemde observatielijsten en toetsen. Deze zijn opgenomen in de toets kalender van de school:

Groepen 3

DMT kaart 1 en 2 in februari

DMT kaart 1, 2 en 3 in juni

AVI-kaarten in januari en juni

Cito Spelling in januari en juni

Groepen 4 t/m 8

AVI en DMT in januari en juni

Cito Spelling in januari en juni

Voortraject dyslexie

Een eenmalige V score op de leestoets DMT is geen aanleiding om een leerling al in het voortraject dyslexie te zetten. Wel is het aanleiding om een leerling extra te begeleiden. Deze begeleiding wordt vastgelegd in de intensieve groep van het groepsplan. Voor deze leerlingen met niveau V of V- maken we in ParnasSys een HP of een groepshandelingsplan (¼ van de groep een IV of V score heeft).

Bij twee achtereenvolgende V scores op de leestoets DMT wordt de leerling met de IB-er, leerkracht en ouders besproken. Naast de V scores op DMT worden in dit gesprek ook de resultaten van de observatielijsten van de groepen 1-2 en de resultaten op de overige Cito-toetsen meegenomen. Indien uit

deze informatie voldoende aanwijzingen komen voor de aanwezigheid van structurele leesproblemen, wordt besloten het kind in het voortraject dyslexie te plaatsen. Dit traject kan ook in gang worden gezet wanneer een leerling twee achtereenvolgende V scores op de Cito-toets Spelling én twee IV scores op de leestoets DMT haalt.

Het voortraject dyslexie bestaat uit drie periodes van twintig weken, waarin de leerling naast het reguliere lees- en spellingonderwijs extra begeleiding krijgt in technisch lezen en/of spelling. Deze extra begeleiding vindt plaats in kleine groepjes of het liefst individueel en zal worden vastgelegd in een individueel handelingsplan of groepsplan (3 X 20 minuten extra leesbegeleiding). Na iedere periode wordt de leestoets DMT en/of Cito Spelling opnieuw afgenomen. Wanneer blijkt dat de leerling twee maal op V niveau blijft steken is het criterium van didactische resistentie aangetoond en stelt de IB-er het leesdossier samen en kunnen ouders hun kind aanmelden bij een bevoegd instituut. (Er is hier sprake van V / V –scores)

Het leesdossier

Het leesdossier bestaat uit:

- Algemeen aanmeldformulier, per instituut verschillend
- Uitdraai grafieken Cito-toetsen
- Kopie handelingsplan of groepshandelingsplan.

De ouders kunnen zich met dit leesdossier wenden tot een bevoegd instituut voor onderzoek naar dyslexie. Indien het leesdossier door de onderzoeker in orde wordt bevonden, wordt het onderzoek vergoed door de gemeente.

Wordt door de onderzoeker na onderzoek ernstige enkelvoudige dyslexie vastgesteld dan zal hier vaak een behandeling uit voortvloeien. De behandeling zal dan worden vergoed door de gemeente.

Dyslexieverklaring

Aanmelding.

Criteria maart 2017.

Herhaaldelijk E score op DMT 1+2+3 (3 x op een rij)

Of

Herhaaldelijk D score op DMT 1+2+3 en herhaaldelijk E score op Cito spellen (3 x op een rij.)

Binnen de vergoedingsregel zijn er uitzonderingen mogelijk:

- Zeer hardnekkige problematiek met erfelijke indicatie, waardoor bv eind groep 3 (na 2 meetmomenten) al aan de bel wordt getrokken omdat leerling niet tot lezen komt.

- Langdurige D-scores bij een leerling uit groep 6 en hoger.

Dergelijke gevallen kunnen aangedragen worden bij de gemeente.

Er wordt secuur gekeken naar:

- Of het een specifiek lees-en spellingsprobleem is en discrepantie met andere vakken.
- Erfelijke indicatie?
- Is de hulp die geboden is voldoende gericht geweest op de problemen in de leerontwikkeling.

Op basis van de gegevens besluiten we (naam leerling) wel/niet aan te melden voor een dyslexie onderzoek.

We maken gebruik van :

Formulieren van de zorgaanbieder.

De procedure rondom de declaratie van diagnostiek en behandeling bij ernstige enkelvoudige dyslexie.

Hieronder nog even in het kort de stappen die gezet worden door school, dyslexiezorgaanbieder en gemeente

1. Scholen zijn verantwoordelijk voor signaleren en begeleiden van kinderen met dyslexie en dienen daarvoor een aantal inspanningen te plegen.

2. Als extra begeleiding niet helpt, vragen ouders samen met school een dyslexieonderzoek aan bij één van de zorgaanbieders met wie de gemeenten een contract hebben afgesloten.
3. Als de onderzoeker constateert dat de school een onvolledig leerlingdossier heeft aangeleverd volgt een terugverwijzing naar de school. Verder onderzoek wordt in dat geval niet gedaan en ook niet vergoed.

Sinds 1 augustus 2009 is de Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap of chronische ziekte ook van toepassing op het primair onderwijs. (Bron: CFI 31 augustus 2009)

Hiermee wordt geregeld dat de school verplicht is om aanpassingen te realiseren als een leerling die nodig heeft. De wet zegt dat die aanpassing dan wel doeltreffend moet zijn en niet onevenredig belastend is voor de school.

Voor leerlingen met dyslexie heeft bovenstaande tot gevolg dat vanaf het schooljaar 2009-2010 aangepaste schoolboeken voor leerlingen met dyslexie door school gratis beschikbaar moeten worden gesteld.

Aangepaste schoolboeken zijn bedoeld voor leerlingen met een leesbeperking, zoals visuele handicap of dyslexie. Het gaat bijvoorbeeld om gesproken boeken voor de daisyspeler, brailleboeken en vergrotingen.

Voor meer informatie zie www.dedicon.nl

Werkwijze binnen de Stichting Comperio.

- De aanvraag voor aangepaste schoolboeken wordt na kritisch en zorgvuldig overleg met de betrokken groepsleerkracht en/of intern begeleider door de ouders schriftelijk ingediend bij de schoolleiding;
- De school bestelt de benodigde aangepaste schoolboeken bij Dedicon, zie hierboven;
- Voorwaarde is dat de leerling in bezit is van een dyslexieverklaring;

Aanpak beleid school rond ondersteunen van leerlingen met een lees en spellingsachterstand

Speciale maatregelen voor leerlingen met een dyslexieverklaring zijn o.a. vrijstelling bij voorlezen in de klas, aanpassingen bij dictees en spellingtoetsen, meer tijd en gebruik van ICT-hulpmiddelen.

Zie dyslexiekaart

Hulpmiddelen en aanpassingen bij de Eindtoets basisonderwijs.

Gesproken versie.

Bij de eindtoets is voor leerlingen met dyslexie een gesproken versie van de opgavenboekjes op cd of daisy cd beschikbaar.

De cd's worden door de leerlingen individueel gebruikt. De leerling dient een koptelefoon te gebruiken of de toets afgezonderd van de overige leerlingen te maken.

Vergrote versie.

Er is een vergrote versie op A3 formaat beschikbaar. De vergrote versie bevordert de woordherkenning.

Zwart-wit versie.

Deze versie is bedoeld voor kleurenblinden, maar ook in te zetten om ervoor te zorgen dat de leerlingen door de kleuren niet worden afgeleid.

Aanpassingen:

- Extra tijd om de toets te maken.
- Gebruik maken van een markeerstift om bijvoorbeeld een woord of- bij een regelwijziging- enkele regels te markeren.

8.3 Het protocol ERWD

Er is op school een protocol aanwezig. (Ernstige rekenwiskunde –problemen en dyscalculie)

Het biedt handvatten voor signaleren en diagnosticeren.

Het protocol geeft een beeld van het rekenonderwijs dat nodig is.

Leerkrachten ondernemen actie door de leerling te bevragen en te observeren.

Dit levert het vertrekpunt om de afstemming voor deze leerlingen te verfijnen naar zijn specifieke onderwijs behoeften.



In het diagnostisch onderzoek wordt gekeken naar:

Tellen

Niveau cijferend rekenen

Rekenstrategie

Wanneer er rekenproblemen bij een leerling naar voren komen, kijken we eerst naar het onderwijs dat is aangeboden.

Vervolgens wordt er gekeken naar de kind kenmerken zoals:

- leerbaarheid (cognitief, sociaal, emotioneel)
Zijn er bv ook problemen bij begrijpend lezen.
- taalaspecten
- rekenaspecten
- ruimtelijke aspecten
- geheugenaspecten(visueel/auditief geheugen)
- cognitieve verwerving –en verwerkingsprocessen (op welke manier leer je?
- metacognitieve processen (mentaal handelen) bv wat heb je allemaal nodig voor deze opdracht bv kladblokje ,pen, rekenen. Of begint een leerling zonder plan?

Voor een dyscalculie verklaring is minimaal een IQ nodig van 70 maar bij voorkeur 85.

Een verklaring kan pas begin groep 6 worden afgegeven

8.4 Bouwversnelling en bouwverlenging

Overslaan of doubleren van een groep komt spaarzaam voor. Hierin zijn wij terughoudend. Wanneer het voor leerlingen wellicht verstandig is dat er bouwversnelling of bouwverlenging plaats vindt, maakt de school gebruik van een aantal vaste stappen en de leerlijnen van ParnasSys in de onderbouw. De bevindingen worden met ouders besproken en vastgelegd.

Een doublure is een verantwoordelijkheid van het hele team. Een besluit tot doubleren wordt genomen tijdens een werksessie van het team waarvoor de directie (eind)verantwoordelijk is. De directie wordt aangesproken in het geval van een meningsverschil na het genomen besluit. De beslissing wordt genomen op basis van de door groepsleerkracht en ib-er ingebrachte verzamelde informatie.

We hanteren hiervoor het protocol bouwversnelling en bouwverlenging (jan. 2013).

8.5 Deelname Eindtoets

Visie, zorgvuldige inschatting, onderwijs afgestemd op capaciteiten leerling, kwaliteit adviesprocedure, samenwerking VO

Uitgangspunt

Vanaf schooljaar 2014-2015 is het verplicht voor alle leerlingen van groep 8 in het regulier basisonderwijs om een eindtoets af te nemen. Deze eindtoets meet in welke mate de leerling de referentieniveaus voor taal en rekenen beheerst en geeft een advies over welk type vervolgonderwijs het beste bij de leerling past. Het resultaat op de eindtoets is een tweede objectief gegeven naast het afgegeven schooladvies. Het schooladvies is doorslaggevend voor de toelating tot het voortgezet onderwijs, mocht de eindtoets hoger uitvallen dan kan de school besluiten het advies aan te passen.

Alle leerlingen van eenzelfde school in het regulier basisonderwijs gaan dezelfde eindtoets maken.

Het schoolbestuur van de basisschool kan besluiten dat een kind geen eindtoets hoeft te maken. Dit doet het bestuur in overleg met de ouders. Als ouders en kind dat willen, mag het wel een eindtoets maken.

De volgende leerlingen hoeven geen eindtoets te maken:

- leerlingen die volgens hun ontwikkelingsperspectief uitstromen naar het voortgezet speciaal onderwijs binnen de uitstroomprofielen arbeidsmarkt of dagbesteding;
- leerlingen met IQ lager dan 70;
- leerlingen die 4 jaar of minder in Nederland zijn en het Nederlands nog niet voldoende beheersen.

Scholen kunnen er ook voor kiezen een andere eindtoets dan de centrale eindtoets te gebruiken. Deze toets moet Cota gecertificeerd zijn.

Elke eindtoets moet een tweede afnamemoment bieden voor het geval een leerling verhinderd is bij de eerste afname. Het is dus niet toegestaan de toets te herkansen.

De Buttinga gebruikt de eindtoets IEP. (zie site).

Vorbereiding op de overgang naar voortgezet onderwijs.

In groep 8 worden de leerlingen voorbereid op de overgang naar het voortgezet onderwijs.

- Leerlingen krijgen zo nu en dan huiswerk mee
- De leerkracht houdt kringgesprekken over de schoolkeuze
- De leerlingen bezoeken open dagen en doe-ochtenden.
- De groepsleerkracht gebruikt het "Slotoffensief".

Stappenplan slotoffensief

Moment	Actie
Juni E7	De IB-er en de groepsleerkracht van groep 7 maken een analyse van de LOVS toetsen en bedenken een concreet plan van aanpak. Analyse op groepsniveau en leerling niveau. Leerkracht en IB-er plannen interventies. Leerkracht denkt na over inpassing in klassenorganisatie.
Juni E7	Na afname van de LOVS toetsen vinden er in groep 7 gesprekken plaats tussen leerkracht en leerling. We willen leerlingen bewust maken van hun eigen leerproces en het bewustwordingsproces stimuleren. Bovendien is het van belang de intrinsieke motivatie van leerlingen te vergroten. De aandachtspunten uit het gesprek worden genoteerd op een formulier. (zie bijlage 20 verslag leerling gesprek slotoffensief)
Juni E7	Ouders en leerlingen worden uitgenodigd voor een 10 minuten gesprek.
Augustus/ September B8	Begin schooljaar groep 8 wordt een vliegende start gemaakt. Concrete uitvoering van plan van aanpak
November	De leerkracht voert individuele vervolggesprekken met de leerlingen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van verslaglegging van gesprek in juni groep 7.
Februari M8	Plaatsingswijzer wordt ingevuld.
Februari M8	De adviesgesprekken vervolgonderwijs vinden plaats. Hiervoor worden ouders en leerlingen uitgenodigd. De gegevens van de Plaatsingswijzer worden gebruikt voor een advies voor het vervolgonderwijs. Naast deze harde gegevens maakt de leerkracht ook gebruik van zachte gegevens. (ZIEN!, werkhouding, motivatie etc.) Een schooladvies kan zowel enkelvoudig (één schoolsoort adviseren) als dubbel (twee aan elkaar grenzende schoolsoorten adviseren) zijn. Het dubbele schooladvies is geschikt voor leerlingen van wie nog niet helemaal helder is in welke schoolsoort de leerling het beste tot zijn recht komt. • Ouders, leerlingen en leerkracht nemen een definitieve beslissing vervolgonderwijs. • Leerkrachten zorgen voor aanmelding bij vervolgonderwijs.
1 Maart	Adviezen vervolgonderwijs zijn bekend gemaakt aan betrokkenen. Op 1 mrt moeten de gegevens bij Bron aangeleverd zijn.
15 mrt- 1 april	De gegevens worden verstuurd naar het VO
April E8	Afname Centrale eindtoets. Informatiebrochure centrale eindtoets file:///C:/Users/anne/Downloads/brochure_2015_po_lr_def.pdf
Mei E8	Het resultaat van de eindtoets wordt aangeleverd. Groepsleerkracht en IB-er analyseren de gegevens. De eindtoetsscore wordt vergeleken met de verwachte score van de Plaatsingswijzer. Heeft een kind de eindtoets beter gemaakt dan verwacht dan wordt het schooladvies heroverwogen. School kan besluiten om het schooladvies aan te passen. Dit gebeurt in nauw overleg met ouders en kind. Een aangepast schooladvies geeft recht op toelating tot de bijbehorende schoolsoort. Op groepsniveau en leerling vinden analyses per vakgebied en aandachtspunten voor het volgende schooljaar worden geformuleerd.
Mei/juni E8	Scores van de leerlingen worden gekoppeld aan advies voor vervolgonderwijs.

De plaatsingswijzer

Het primair en voortgezet onderwijs hebben een programma ontwikkeld om advisering voor het vervolgonderwijs te baseren op de vorderingen van het CITO leerlingvolgsysteem.

Er wordt gekeken naar de resultaten vanaf groep 6 tot halverwege groep 8.

De eindtoets wordt gehanteerd als second opinion.

Meer informatie is te vinden op: www.plaatsingswijzer.nl

Er wordt gekeken naar de ontwikkeling van de leerling bij:

- Begrijpend lezen
- Rekenen en wiskunde
- Technisch lezen
- Spelling

Uitgangspunten

- Het leerlingvolgsysteem is leidend voor advisering en de plaatsing in VO.
- De plaatsingswijzer geeft op basis van vaardigheidsscores het onderwijsniveau weer.
- De eindtoets op de basisschool krijgt de status van een second opinion en kan gebruikt worden als aanvullende onderbouwing bij advies en plaatsing.
- De Plaatsingswijzer geeft duidelijkheid over de normen.
- De Plaatsingswijzer is richtinggevend want aan de diverse niveaus en profielen worden vaardigheidsscores gekoppeld. Daarbij zijn Begrijpend lezen en rekenen/wiskunde doorslaggevend.
- Het leerlingvolgsysteem wordt gebruikt voor de signalering van leerlingen die in aanmerking komen voor een LWOO/PRO onderzoek.
- De basisschool is verantwoordelijk voor het advies, de school voor Voortgezet onderwijs voor de plaatsing.
- De plaatsingswijzer wordt vanaf groep 6 ingevuld door de leerkracht en met de ouders besproken.

Route Voortgezet onderwijs

Het aanmeldingsformulier van de VO –school.

Er vindt zoveel mogelijk een digitale overdracht van PO naar VO plaats.

Elke school van Voortgezet onderwijs kan zelf kiezen of men de complete matrix van de leerlingen wil ontvangen en een warme overdracht..

Protocol Overgang naar het voortgezet onderwijs (VO)

De voorlichting aan ouders ten behoeve van de schoolkeuze van leerlingen bestaat uit:

- Informatieavond ouders groep 8.
- Een informatiebrochure over de Eindtoets basisonderwijs.
- Een eindtoets in april.
- Scholeninformatie wordt aan ouders doorgespeeld (data open dagen etc.).
- De gids voortgezet onderwijs is beschikbaar op school.
- De plaatsingswijzer wordt besproken in een adviesgesprek. Dit gesprek vindt plaats in de maand februari. Zowel ouders als leerlingen worden hierbij uitgenodigd. In het adviesgesprek gaat het om de volgende onderdelen: rekenen, studievoordigheden, spellen, begrijpend- en technisch lezen.

Het advies voor het voortgezet onderwijs kan bestaan uit onderstaande mogelijkheden:

- VMBO waarin 4 richtingen zijn te onderscheiden van heel praktisch naar meer theoretisch:
 1. basis beroepsgerichte leerweg eventueel met leerweg ondersteuning
 2. kader beroepsgerichte leerweg
 3. gemengde leerweg
 4. MAVO
- HAVO

- Atheneum
- Gymnasium TTO (Twee talig onderwijs)
- VWO+

De school draagt zorg voor zorgvuldige overdracht van alle leerlingengegevens naar het VO, zowel mondeling als schriftelijk/digitaal.

LWOO toetsing

Leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) is voor vmbo-leerlingen die genoeg capaciteiten hebben om een diploma te halen, maar extra hulp nodig hebben. Leerlingen waarvan we verwachten dat zij een standardscore op de Centrale Eindtoets zullen halen die lager is dan 517 punten (of eventueel andere norm bij andere eindtoets) laten we in de periode herfstvakantie /kerstvakantie een LWOO toets maken. We nemen daarbij de resultaten van de LOVS toetsen en/of drempelonderzoek en de plaatsingswijzer als uitgangspunt.

- We kijken naar de scores op technisch lezen, begrijpend lezen, rekenen/wiskunde en spelling.
- Norm: zijn de resultaten eind groep 8 op 2 van de 4 vakgebieden naar verwachting onder het niveau van halverwege groep 7 (<45) dan is dit een reden voor aanmelding LWOO.
- Deze vakgebieden mogen niet de combinatie technisch lezen en spellen zijn.
- Voor het betreffende kind is bij de eindtoets van CITO keuze uit twee niveaus.

Voorwaarde om deel te nemen aan een LWOO toets is dat de volgende gegevens beschikbaar zijn in het zorgdossier van de betreffende leerling:

- een verslag van de leerlingenbespreking waarin de school vaststelt dat de betreffende leerling de kerndoelen voor het basisonderwijs niet zal halen en gekozen wordt voor een individuele leerweg op één of meerdere terreinen;
- een ondertekende notitie/ verslag van het gesprek met ouder(s) waarin de individuele leerweg is besproken en uitgelegd;
- individuele handelingsplannen met steeds de looptijd van maximaal een half jaar: elk handelingsplan kent een duidelijk concreet doel en tussenevaluaties na 2 ½ maand. De doelen van het langlopende plan worden elk half jaar geëvalueerd, van de evaluaties worden aantekeningen gemaakt en vormen de basis voor een nieuw handelingsplan;

In principe doen alle leerlingen mee met de eindtoets met uitzondering van leerlingen met een IQ lager dan 80. Voor deze leerlingen geldt de volgende procedure:

- op basis van het CITO leerlingvolgsysteem worden resultaten verzameld voor de volgende vakgebieden: technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen.
Binnen de Friese plaatsingswijzer wordt gekeken naar de resultaten vanaf E6
- Indien mogelijk worden de leerlingen aangemeld bij het samenwerkingsverband WSNS om deel te kunnen nemen aan een toets om een intelligentieprofiel samen te stellen. Zo niet, dan wordt deze inschatting overgelaten aan het voortgezet onderwijs. Bij aanmelding van PRO of LWOO is dit verplicht.
- m.b.v. een geschikt instrument wordt tevens een inschatting gemaakt van een eventueel sociaal-emotionele problematiek, dan wel dit instrument maakt deel uit van het inschrijfformulier voor voortgezet onderwijs.

Op basis van deze gegevens wordt een profiel samengesteld door de school waaruit blijkt dat het wenselijk lijkt om het betreffende kind aan te melden voor praktijkonderwijs, leerwegondersteunend onderwijs of VMBO zonder leerwegondersteuning.

Van leerlingen waarvan blijkt dat ze geschikt zijn om VMBO te gaan volgen kan eventueel

overwogen worden om ze alsnog mee te laten doen aan een eindtoets.

De interne begeleider en de leerkracht van groep 8 hebben een verbindende rol bij de aanmelding van deze leerlingen.

Aanmelding LWOO – Praktijkonderwijs

De leerkracht van groep 8 is verantwoordelijk voor een goede overgang naar voortgezet onderwijs. Voor sommige leerlingen is de stap naar regulier voortgezet onderwijs te groot.

Deze leerlingen melden we aan voor extra ondersteuning in het voortgezet onderwijs of meer praktijkgericht onderwijs.

Wat is LWOO?

Als een leerling extra ondersteuning nodig heeft op het VMBO kan het in aanmerking komen voor Leerweg ondersteunend onderwijs (LWOO).

Een leerling moet dan voldoen aan eisen die door de overheid zijn opgesteld.

De regionale Verwijzingscommissie (RVC-VO) beslist of het kind aan deze eisen voldoet.

De school voor voortgezet onderwijs krijgt extra geld voor ondersteuning.

De school maakt een handelingsplan waarin staat hoe de extra begeleiding eruit ziet.

Voor Wie?

Het LWOO is voor leerlingen van groep 8 uit het basisonderwijs die doorstromen naar het VMBO.

Soms kan een leerling van groep 7 naar het LWOO. Deze leerling is dan vaak al eens blijven zitten.

Het LWOO is niet voor leerlingen die naar HAVO of VWO gaan.

Procedure om in aanmerking te komen voor LWOO

Binnen de Friese plaatsingswijzer wordt gekeken naar de toetsen van januari groep 8.

Is er sprake van een achterstand van 1,5 tot 3 jaar op twee van de vier vakken (technisch lezen, begrijpend lezen, spelling, inzichtelijk rekenen) dan wordt het kind uitgenodigd voor aanvullend onderzoek.

Het LWOO onderzoek.

De leerling neemt deel aan een onderzoek om te kijken of het kind aan de eisen voldoet. Dit moet een onderzoek zijn uit de lijst screenings- en testinstrumenten ten behoeve van de indicatiestelling voor leerwegondersteunend onderwijs (LWOO) en praktijkonderwijs (PrO) voor het schooljaar 2015–2016 (Regeling screenings- en testinstrumenten LWOO en PrO schooljaar 2015–2016) . Tijdens dit onderzoek wordt een intelligentie-onderzoek afgenomen en wordt een sociaal-emotionele vragenlijst ingevuld.

De beslissing:

Na het onderzoek wordt bekeken of het kind in aanmerking komt voor de aanvraag van een beschikking LWOO.

- Er wordt een dossier opgesteld.
- De Regionale Verwijzingscommissie (RVC-VO) beoordeelt het dossier.
- Als het kind in aanmerking komt voor het LWOO, kent de RVC-VO een beschikking LWOO toe. LWOO blijft van kracht zolang het kind in het VMBO onderwijs volgt.

Voor LWOO gelden de volgende criteria:

Er is een relatie tussen IQ en leerachterstand:

- een IQ tussen 75-80 en 90
- een leerachterstand van 1,5 tot 3 jaar op twee van de vier vakken: technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en inzichtelijk rekenen.

De leerling moet in elk geval zo'n achterstand op begrijpend lezen of inzichtelijk lezen hebben.

Het kan ook voorkomen dat er een relatie is tussen leerachterstand en sociaal-emotionele problematiek.

Voor LWOO gelden dan de volgende eisen:

- een IQ tussen 90 en 120

- Een leerachterstand van 1,5 tot 3 jaar op twee van de vier vakken: technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en inzichtelijk rekenen.
De leerling moet in elk geval zo'n achterstand op begrijpend lezen of inzichtelijk lezen hebben.
- Sociaal-emotionele problematiek die door een gedragsdeskundige is vastgesteld. (Denk aan faalangst)

8.6 (Meer- en hoog)begaafde kinderen

Deze kinderen hebben extra ondersteuning nodig, om te voorkomen dat ze zich gaan aanpassen aan de norm in het lokaal (onderpresteren), gedragsproblemen gaan vertonen of vereenzamen. Het gaat daarbij niet om meer-van-hetzelfde, maar basiswerk en meer verdieping en verbreding bijv. dmv routeboekjes bij het rekenen. M.a.w. deze kinderen hoeven niet alles te doen, maar meer op andere terreinen en meer onder eigen verantwoordelijkheid. Ondersteuning van de leerkracht blijft onmisbaar. In het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH) staan diverse tips en handelingsuggesties over (hoog)begaafdheid.

Onze kijk op (hoog)begaafdheid

Er bestaan verschillende theoretische modellen over (hoog)begaafdheid. In de moderne visies op (hoog)begaafdheid spreekt men over het algemeen over 'het behalen van uitzonderlijke prestaties op verschillende gebieden'. Volgens Renzulli / Mönks beschikt een (hoog)begaafde leerling naast een hoge intelligentie tevens over een hoge graad van creatief denken en een hoge taakgerichtheid. De factoren in de omgeving (gezin, school en vriendenkring) bepalen mede of dit talent tot uiting komt in hoge prestaties

Kenmerken van een hoge begaafdheid:

- Een zeer goed geheugen
- Een hoge intelligentie
- Creatief denken
- Een groot kennisbestand
- Een grote leergierigheid

Naast deze kenmerken is de rol van de omgeving van invloed. De ouders, de vriendenkring en ook de school zijn belangrijke omgevingsfactoren die de leergierigheid en innerlijke ambitie van het kind kunnen stimuleren of afremmen. (Hoog)begaafdheid is geen blijvende toestand, waarin je je voor eens en voor altijd bevindt. (Hoog)begaafdheid wordt hoe langer en meer gezien als een dynamisch proces, waarin de persoon zich onder invloed van wisselende milieufactoren en bepaalde persoonlijkheidsfactoren min of meer (hoog)begaafd zal gedragen.

De scholen van Stichting Comprix werken volgens de richtlijnen van het beleidsplan Hoogbegaafdheid, uitgewerkt in het handboek Meerbegaafdheid. Hierin staan tips en routebeschrijvingen voor het signaleren en diagnosticeren van de (hoog)begaafde leerling in de scholen van Stichting Comprix.

De scholen binnen de stichting willen een mogelijke begaafdheid niet in de weg staan, maar hieraan ruimte bieden via een passend en gestructureerd onderwijsaanbod. Dat betekent differentiëren binnen de jaargroepen.

Zorg voor leerlingen speelt binnen de school een grote rol. De plusleerlingen vallen binnen de zorgstructuur. Het idee achter de plusleerling is ontstaan vanuit de wens om voor meer- en hoogbegaafde kinderen ook een speciale begeleiding te organiseren, zoals we dit organiseren voor kinderen waar leren wat moeilijker voor is en die daarom extra hulp nodig hebben.

Het is voor de (hoog)begaafde leerlingen tevens heel belangrijk om af en toe met andere kinderen samen te werken. Met kinderen, die net zo denken als zij, die ook als een van de weinigen in de groep hoog verrijkend extra werk hebben, of waar al het werk in de groep "gemakkelijk" voor is.

Voor deze leerlingen is het Comprix College ontwikkeld en opgestart. Het Comprix College is een academisch leerpunt voor (hoog)begaafde leerlingen van de Stichting Comprix. Voor toelating tot dit

Comprix College gelden specifieke regels. Hiervoor verwijzen wij naar de website van het Comprix College: www.comprixcollege.nl.

Comprix College

Het Comprix College is een academisch leerpunt waar de hoogbegaafde leerling nog beter voorzien wordt in de onderwijsbehoefte. Leerlingen die niet genoeg hebben aan de verrijkingsstof die in de groep geboden wordt.

De uitgangspunten van het Comprix College zijn: Leren leren, leren samenwerken, leren denken..

Het Comprix College is geen vervanging van de basisschool, maar een aanvulling. De leerlingen worden één dag per week begeleid door een gespecialiseerde leerkracht en een schaduwleerkracht.

Binnen het Comprix College wordt gewerkt met de methode BLP (Building Learning Power).

Het doel van BLP is om het lerend vermogen bij kinderen te ontwikkelen, zowel op school als daar buiten.

Centraal staat het creëren van een leercultuur waarin de leerlingen systematisch gewoonten en houdingen aanleren om problemen op te lossen. BLP vergroot het concentratievermogen en het leerplezier van leerlingen, met als gevolg dat de leerresultaten omhoog gaan.

Het lesprogramma bestaat o.a. uit filosoferen, debatteren en er wordt gewerkt met de Pittige Plustorens. Hiermee leren ze diverse vaardigheden en processen, zoals: zelfstandig werken en samenwerken, complexe opgaven analyseren, creatief denken en structureren, oplossingsstrategieën ontwerpen, het structureren van eigen werkzaamheden, doorzetten, plannen, uitvoeren van hun eigen plan, plannen bijstellen, communiceren en presenteren. Dit alles doen ze terwijl ze zich verdiepen in een bepaald onderwerp wat hun interesse heeft. Deze onderwerpen variëren van techniek tot kunstzinnige uitdagingen, van planologie tot digitale spelactiviteiten. Het leerproces wordt bijgehouden in het Persoonlijk Leerplan van de leerling.

Inventariseren welke leerlingen in aanmerking komen:

- We kijken in het handboek hoogbegaafdheid naar de quickscan (groep 1 na ongeveer 6 weken onderwijs, groep 3 na de M cito toets, groep 5 incidenteel).

Leerlingprofiel

Om in aanmerking te komen voor het Comprix College beschikt de leerling over het volgende profiel:

- De leerling beschikt over een aantoonbaar IQ van 130 of meer vastgesteld door een gecertificeerde organisatie, of
- de leerling is ingevoerd in het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH) en het DHH geeft aan dat de leerling voldoet aan de hoogbegaafdheidskenmerken. Mocht blijken dat uit dit handelingsprotocol de leerling hoogbegaafd is, dan is een IQ test niet meer nodig.
- Onderwijsbehoeften (ook qua gedrag) zijn duidelijk omschreven.

Daarnaast kunnen onderstaande zaken een rol van betekenis zijn:

- De leerling scoort in het Leerling Volg Systeem (LOVS) I + (+).
- Er wordt geluisterd naar de intuïtie en bevindingen van de leerkracht en ouders.
- De leerling moet naast de hoogbegaafdheidskenmerken gemotiveerd zijn. De basisschool kan dit op juiste waarde schatten.

De toelatingscommissie toetst of de leerling voldoet aan het bovenstaande profiel. De commissie besluit.

Ouderprofiel

Van de ouders van Comprix College leerlingen wordt het volgende verwacht:

- De ouders zijn gemotiveerd om hun kind te begeleiden in het leerproces.
- De ouders dragen zelf zorg voor het vervoer naar het Comprix College.
- De ouders ondertekenen het aanmeldingsformulier, waarbij men akkoord gaat met de voorwaarden. Van belang is te weten dat een C.C. leerling ieder jaar opnieuw moet worden aangemeld.
- De ouders zijn bereid om naast de vrijwillige ouderbijdrage van de eigen basisschool, ook een vrijwillige bijdrage te geven aan het Comprix College voor excursies, workshops etc.
- De ouders bezoeken de infoavond van het Comprix College.
- De ouders bezoeken, naast de oudergesprekken op de eigen basisschool, ook 2 x de oudergesprekken van het Comprix College, om te praten over de voortgang en resultaten van hun kind. Een kopie van de verslaglegging van deze gesprekken wordt aan de eigen basisschool verstrekt.

Toelatingsprocedure Comprix College.

- **Dossier aan te melden leerling:**
 - conclusies en grafieken diagnostiek inclusief itemanalyse en advies
 - Na gesprek met ouders: eindverslag ingevuld per item door IB-er en leerkracht
 - Uitdraai Zien
 - Uitdraai LOVS
 - Leerling gesprek + 3 leerdoelen
 - Aanmeldingsformulier Comprix College
 - Inschrijfformulier Parnassys
 - Uitslagen van eerder afgenomen onderzoeken (indien aanwezig)
 - Eventueel schriftelijke toelichting van de school.
- **Vervolg:**
 - toelatingscommissie bekijkt de dossiers (sociaal-emotionele aspecten: nadruk op prestatie en motivatie ,groepssamenstelling, groepsgrootte)
 - Afweging; indien nodig IB-er uitnodigen om toelichting te geven
 - directie ontvangt bericht van de toelatingscommissie
 - toelating is 1 jaar geldig
 - Bij afwijzing kan dit mondeling toegelicht worden
 - Directeur informeert IB-er.
 - Ouders worden door de toeleverende school geïnformeerd.
 - Bij afwijzing: advies om verder te werken aan de items die uit het DHH gekomen zijn, zodat er een volgend jaar hernieuwde kans is op toelating.
 - Er zijn geen mogelijkheden om bezwaar in te dienen.

Onderwijsbehoefte hoogbegaafden.

Veel hoogbegaafde leerlingen vallen uit op prestatie/motivatie.

De school moet kunnen verantwoorden wat er aan gedaan is. Bv compacten en verrijken.

In het digitaal handelingsprotocol worden adviezen gegeven

Inschrijven.

Voor 1 november of 1 april moeten leerlingen worden aangemeld.

Comprix

T.a.v. mevr. M.J. Schreuder-Wijnand

Willinge Prinsstraat 16

8421 PE Olderberkoop

Inschrijvingsformulier voor het Comprix College

9 Onderwijsassistent

Dit is jaar afhankelijk. Er is niet ieder jaar formatie voor een onderwijsassistent. Wanneer een onderwijsassistent ingezet wordt op de Buttinga, zit er een rooster met haar werkzaamheden in de klassenmap.

10 Contacten

Samenwerking intern begeleider en schoolleider

Passend onderwijs voor iedere kind begint bij de leraar. De intern begeleider en de schoolleider moeten zorgen voor een goed functionerende ondersteuningsstructuur.

In de praktijk blijkt dat goed functionerende ib-ers een nauwe samenwerking met de schoolleider hebben.

Met hun gezamenlijke expertise op het gebied van leren, ontwikkelingen gedrag ondersteunen en motiveren ze de leerkracht. Dit betekent dat intern begeleider en schoolleider hetzelfde gedachtengoed in de school naleven.

Binnen de samenwerking hebben de intern begeleiders en schoolleiders verschillende verantwoordelijkheden en taken.

Een waardevolle samenwerking heeft:

- Een gezamenlijke visie op passend onderwijs aan alle leerlingen.
- Afspraken over verantwoordelijkheden, facilitering en mandatering.
- Structurele, geplande overlegmomenten.
- Een directe lijn met een betrokken team.
- Tijdens het structurele overleg wordt het beleid uitgestippeld, de kwaliteit van het onderwijs bewaakt en worden knelpunten besproken.

Bovenschools intern begeleiders

Binnen Comprix zijn er 2 bovenschools intern begeleiders.

Taakprofiel:

De BIB-er is een coach en vraagbaak voor haar collega IB-ers en treedt op als kennis coördinator. Hiernaast geeft ze handelingsadviezen, bespreekt aanpak coaching van leerkrachten en denkt met de IB-er mee over de coördinatie en uitvoering van het “passend onderwijs” beleid in de school. Hierin bevordert zij het partnerschap met ouders.

Activiteiten:

De BIB-er heeft een coördinerende rol.

De BIB-er kan waar nodig IB-ers intensief begeleiden.

De BIB-er kan ondersteunen bij de voorbereiding van inspectiebezoeken.

De IB-ers kunnen met al hun vragen rondom de IB taak terecht bij de BIB-ers.

Hiernaast zijn de BIB-ers belast met de organisatie en voorzitterschap van het overleg van de intern begeleiders van Comprix.

De BIB-ers neemt binnen Comprix deel aan werkgroepen en levert een bijdrage aan ontwikkelactiviteiten.

De BIB-ers onderhouden contacten en wisselt regelmatig ervaringen uit met bovenschools management, directie de Stipe en werkgroep onderwijs van het management overleg.

De BIB-er is lid van de landelijke beroepsgroep voor intern begeleiders, waardoor zij op de hoogte blijft van de landelijke ontwikkelingen.

Gebiedsteam.

Waar nodig wordt contact gezocht met de contactpersoon van het gebiedsteam (GBT). Het GBT kan aanschuiven bij HGB dan wel HGPD trajecten.

Logopedie

In groep 2 worden alle kinderen gescreend m.b.t. hun spraak- taalontwikkeling door een logopediste. Ook andere kinderen kunnen op voorspraak van de school deelnemen aan de screening. Het advies is in een aantal gevallen gericht op het zoeken van logopedische hulp: verantwoordelijkheid van de ouders.

Acties	Week
1. Logopedist neemt contact op (telefoon/mail) en verstuurt de formulieren. Logopedist maakt een afspraak om op de basisschool/peuterspeelzaal langs te komen.	Week 9
2. Invullen screeningsformulier Leerkracht/Leidster vult de screeningsformulieren in en deelt de oudervragenlijsten uit. <u>School</u> : De lijsten invullen voor alle kinderen van groep 1 die op school zijn gekomen tussen september 2012 en januari 2013 en controlekinderen vorige cyclus. <u>Peuterspeelzaal</u> : De lijsten invullen voor alle kinderen die 3 jaar zijn geworden tussen september 2012 en januari 2013 en controlekinderen vorige cyclus.	Week 10 - 11
3. Logopedist komt op de basisschool/peuterspeelzaal om de uitkomsten van de formulieren te bespreken en het eventuele vervolg (actie: wel/geen verwijzing).	Week 12 -13
4. Telefonisch contact n.a.v. gesprek op de basisschool/peuterspeelzaal. Contactmoment over de verwijzingen (geïnitieerd door de logopedist), zodat er verificatie plaatsvindt tussen de gescreende - verwezen kinderen.	Week 20

Cyclus 2: Oktober – December

Acties	Maand
1. Logopedist neemt contact op (telefoon/mail) en verstuurt de formulieren.	Week 40
2. Invullen screeningsformulier Leerkracht/Leidster vult de screeningsformulieren in en deelt de oudervragenlijsten uit. <u>School</u> : De lijsten invullen voor alle kinderen van groep 1 die op school zijn gekomen tussen februari 2013 en september 2013 en controlekinderen vorige cyclus. <u>Peuterspeelzaal</u> : De lijsten invullen voor alle kinderen die 3 jaar zijn geworden tussen februari 2013 en september 2013 en controlekinderen vorige cyclus.	Week 41 - 42
3. Telefonisch contact Gesprek met leerkracht/leidster over de uitkomsten van de formulieren en het eventuele vervolg (actie: wel/geen verwijzing).	Week 44 - 45
4. Telefonisch contact n.a.v. gesprek Contactmoment over de verwijzingen (geïnitieerd door de logopedist), zodat er verificatie plaatsvindt tussen de gescreende - verwezen kinderen.	Week 49

GGD

De GGD biedt ondersteuning en adviseert kinderen vanaf vier jaar en hun ouders en/of verzorgers en het team op school. Wanneer een kind vier jaar wordt draagt het consultatiebureau de zorg over aan de jeugdgezondheidszorg van GGD Fryslân. Het team dat de leerlingen van onze school begeleidt, bestaat uit een arts, sociaal verpleegkundige en assistente. Kernbegrip is gezond opgroeien. De nadruk ligt op de lichamelijke en psychologische gezondheid en het ondersteunen van de ontwikkeling, leefstijl en opvoeding van de leerlingen. De jeugdgezondheidszorg werkt samen met andere organisaties zoals Thuiszorg, GBT, Bureau Jeugdzorg, leerplichtambtenaar, enz.

Verwijsindex

Met ingang van 1 november 2009 nemen alle basisscholen en de scholen van het voortgezet en middelbaar beroeps onderwijs in de gemeente Oost –en Weststellingwerf deel aan de verwijsindex, ook wel afgekort als VIF. VIF staat voor Verwijsindex Fryslân.

De verwijsindex is een elektronisch systeem waarin hulpverleners, onderwijs, leerplicht en andere begeleiders die met jongeren werken, de persoonsgegevens van het kind melden wanneer zij zich zorgen maken over een kind.

Er kunnen allerlei redenen zijn voor ongerustheid over een kind. Dat kan als er bijvoorbeeld problemen zijn op school of met de gezondheid of persoonlijke ontwikkeling van het kind. Door er op tijd bij te zijn, kan voorkomen worden dat de problemen te groot worden.

Als er een andere beroepskracht of hulpverlener is die ook een melding in het systeem doet, dan wordt er automatisch (via de mail) door de verwijfsindex contact gelegd tussen de eerste en tweede melder. Beide melders gaan dan samen overleggen over de beste vorm van begeleiding van het kind. Er wordt dan afgesproken op welke manier ze de jongere gaan helpen.

Ouders en jongeren vanaf 12 jaar worden geïnformeerd over een melding in de verwijfsindex en voordat beroepskrachten inhoudelijke informatie uitwisselen wordt hiervoor toestemming gevraagd.

De verwijfsindex is een beveiligd systeem waarmee alleen bevoegde mensen mogen werken. Bij een melding in het systeem worden alleen persoonsgegevens van de jongere (naam, adres, geboortedatum) opgenomen. De reden van de melding wordt niet opgenomen. Er komt dus geen informatie over de aard van het probleem en de behandeling in de verwijfsindex. De gegevens verdwijnen na twee jaar vanzelf weer uit het systeem.

Motoriek

Voor kinderen die motorisch minder vaardig zijn, heeft Fysiotherapie Oosterwolde een beweeggroep opgezet. De basis voor het bewegen wordt op jonge leeftijd ingezet. Er zijn op school motorische screenings opgezet. In samenwerking met de buurtcoach en Fysiotherapie Oosterwolde.

Fysiotherapie Oosterwolde, kindersfysiotherapie. Contact gegevens: www.fysiotherapie-oosterwolde.nl, tel. 0516-512775. Voor verder informatie verwijzen we naar de site.

Externe adviseurs.

Zie document: omgaan met externen.

11 Het Stipe team

De stichting Comprix heeft samen met VCSO Opsterland en de Tjongewerven voor de ondersteuning in het behalen van de doelen passend onderwijs het ondersteuningsteam de Stipe ingericht (info@destipe.nl). Voor de werkwijze en informatie verwijzen we naar de site.

Samenwerkingsverband Passend Onderwijs in Fryslân 21.01

Het Samenwerkingsverband Passend onderwijs in Fryslân 21.01, is een samenwerkingsverband passend onderwijs conform de Wet Passend onderwijs. Het samenwerkingsverband wordt als stichting opgericht door alle schoolbesturen voor Primair Onderwijs en Speciaal Onderwijs in Friesland en omvat circa 500 scholen met meer dan 62.000 leerlingen. Het samenwerkingsverband biedt een dekkend netwerk voor Passend onderwijs en zorgt voor afstemming tussen het basisonderwijs en speciaal onderwijs. De primaire taak is het zorgdragen voor (toe leiden naar) toelaatbaarheidsbeschikking voor cluster 3 en 4. De visie van dit samenwerkingsverband is te omvatten in één statement: 'centraal wat moet, decentraal wat kan'. De bevoegdheid en verantwoordelijkheid voor Passend onderwijs ligt zoveel mogelijk bij de school en de ouders.

Het leveren van basisondersteuning is een minimumverplichting voor de schoolbesturen. De extra ondersteuning wordt door het samenwerkingsverband gedecentraliseerd en is aan de schoolbesturen.

Passend Onderwijs en zorgplicht

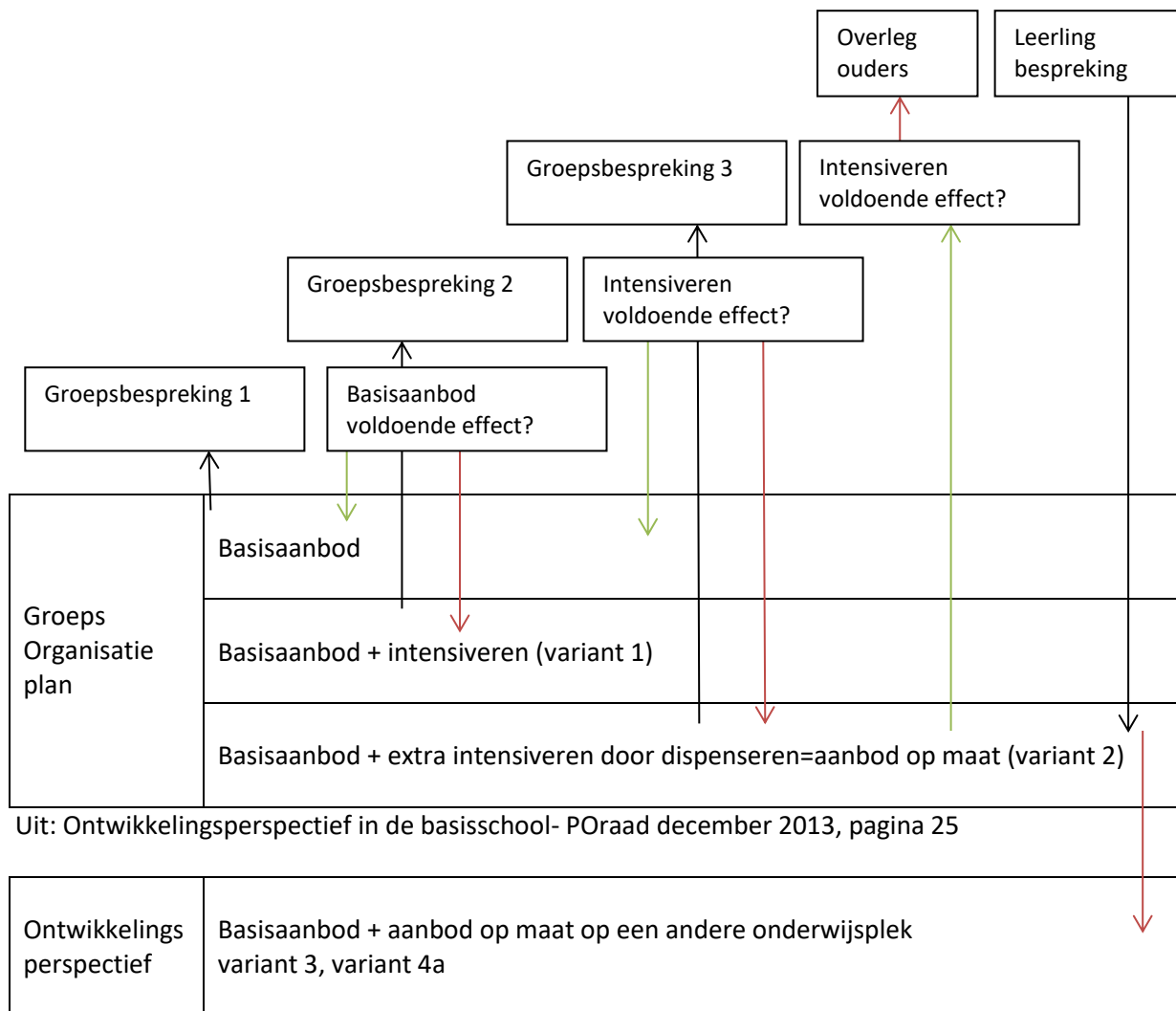
Schoolbesturen hebben een wettelijke zorgplicht. Zij moeten voor alle leerlingen die op de school worden aangemeld of al staan ingeschreven zorgen voor passend arrangement van onderwijs en (leerlingen)zorg. Dat wil zeggen: het aanbod moet passend zijn en aansluiten op de ontwikkeling van het kind, de mogelijkheden van het personeel en de wensen van de ouders.

Er zijn 3 mogelijkheden:

- een aanbod op de eigen school (de school van aanmelding);
- een aanbod op een andere reguliere school
- een aanbod op een school voor speciaal (basis)onderwijs.

Met de zorgplicht wil de overheid voorkomen dat kinderen thuis komen te zitten.

Ondersteuningsvarianten



Toelaatbaarheid tot het SBO/SO

Voor de werkwijze verwijzen we naar de site van Grippa SWV Fryslan.

12 De orthotheek

Onze orthotheek biedt leerkrachten en begeleiders een overzicht van achtergrondinformatie, instanties en materialen op het gebied van ondersteuningsbehoeften van leerlingen. Er zijn materialen voor het signaleren, analyseren en diagnosticeren van problemen. Hiernaast is er materiaal met een remediërende en/of verrijkende functie.

Uitgangspunt is dat we zoveel mogelijk gebruik maken van de op school gehanteerde methodes. We bekijken of de methode aanvullende ondersteunende materialen biedt. Als dit onvoldoende aanknopingspunten geeft, kan gezocht worden naar leer- en hulpmiddelen die zo dicht mogelijk aansluiten bij de gebruikte methodes en het gehanteerde leerlingvolgsysteem.

Beschikken wij niet over de juiste middelen dan kunnen wij altijd terecht bij de bij andere scholen, schoolbegeleidingsdienst, de GGD of de openbare bibliotheek. De computer is hierbij ook een grote bron van informatie.

13 Bijlagen, behorende bij dit document

School:

SOP

DIM

Zelfstandig werken

Pestprotocol

Document overzicht lopende zaken

Document overzicht extra ondersteuning (V scores, OPP, dyslexie, CC)

Comprix:

Zelfevaluatie

School en Veiligheid

Omgaan met Externen

Protocol doubleren en versnellen

Toets protocol

Comprix College, www.ComprixCollege.nl

Anders:

SWV Friesland, www.passendonderwijsinfryslan.nl

Grippa, www.grippa.nl

De Stipe, werkwijze, www.destipe.nl

Steunpunt SO Friesland, <https://steunpuntonderwijsnoord.nl>

Masterplan dyslexie, www.masterplandyslexie.nl

ERWD, <https://erwd.nl>

AVG, <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/privacy-en-persoonsgegevens>

Gebiedsteam <https://www.ooststellingwerf.nl/gebiedsteam>, info@gbtoost.nl

GGD, www.GGD.nl

Accare, www.accare.nl

Kentalis www.Kentalis.nl

